

RAPPORT

EVALUERING AV TILSKUDD TIL FRILUFTSAKTIVITET FOR PERSONER MED INNVANDRERBAKGRUNN



Forord

Menon Economics har på oppdrag fra Miljødirektoratet evaluert tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn.

I Miljødirektoratet har våre kontaktpersoner vært Guri Enodd Hope, Otto Okstad, Florentina Misimi og Terje Qvam. De har kommet med innspill og oppklarende informasjon i evalueringsarbeidet.

Arbeidet er gjennomført i perioden juni-desember 2018. Rapporten er skrevet av Simen Pedersen og Iselin Kjelsaas. Henrik Lindhjem (partner i Menon) og Dag Ellingsen (forsker II ved OsloMet - Storbyuniversitetet) har bistått med faglige vurderinger innenfor henholdsvis friluftsliv og integrering. Kvalitetssikrer i Menon Economics har vært Annegrete Bruvoll.

Vi takker vår oppdragsgiver og Miljødirektoratet for alle innspill og et godt samarbeid.

Forfatterne står ansvarlig for alt innhold i rapporten.

Desember 2018

Simen Pedersen
Prosjektleder
Menon Economics

Innhold

FORORD	1
SAMMENDRAG	3
1. INNLEDNING	6
1.1. Formålet med prosjektet	6
1.2. Kort om metodisk tilnærming	6
1.3. Overordnede rammer for ordningen	7
1.4. Bakgrunn for tilskuddsordningen	7
1.5. Formålet med tilskuddsordningen	8
1.6. Målgruppe for ordningen	8
1.7. Tildelingskriterier	8
2. SØKNADER OG TILSKUDD	9
3. TILGRESENDE VIRKEMIDLER	11
3.1. Tilskudd til friluftaktivitet fra Miljødirektoratet	11
3.2. Øremerkede tilskudd og driftsstøtte	11
3.3. Aktivitetstilbud til barn i mottak	12
3.4. Tilskuddsordning for integreringsprosjekter i asylmottak	13
3.5. Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom	13
3.6. Avsluttende om tilgrensende virkemidler	13
4. EVALUERINGSRESULTATER	15
4.1. Aktivitetene som har fått tilskudd	15
4.2. Gjennomføring av prosjekter	15
4.3. Addisjonalitet	16
4.4. Effekter av tilskuddet	17
5. EVALUERING AV TILSKUDDSFORVALTNINGEN	22
5.1. Tilskuddsordningens tilgjengelighet	22
5.2. Søknadsprosessen	25
5.3. Rapportering	28
6. MULIGE FORBEDRINGER AV ORDNINGEN	31
6.1. Forslag til justeringer av innretningen av ordningen	31
6.2. Forslag til justeringer av ordningen slik den er innrettet i dag	35
REFERANSELISTE	38
VEDLEGG 1 – METODISK TILNÆRMING	39
VEDLEGG 2 – SPØRREUNDERSØKELSE TIL TILSKUDDSMOTTAKERE	40
V2.1. E-posten som ble sendt til tilskuddsmottakere	40
V2.1. Spørreskjema	40
VEDLEGG 3 – INTERVJUER AV TILSKUDDSMOTTAKERE	49
V3.1 Informanter som er intervjuet	49
V3.2 Intervjuguide til intervju med tilskuddsmottakere	49

Sammendrag

Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn er en nasjonal tilskuddsordning til sentrale organisasjoner med mål om å bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, og gjennom det bidra til økt integrering. Menon Economics, på oppdrag fra Miljødirektoratet, har gjennomført en evaluering av ordningen. Basert på evaluering av tilskudd som ble omsøkt og innvilget i 2016 og 2017, finner vi at Miljødirektoratets prioriteringer samsvarer godt med formålene om å bidra til økt friluftsliv for, og integrering av, personer med innvandrerbakgrunn. Alle som har mottatt tilskudd har gjennomført prosjektene de har fått tilskudd til. Vi finner at ordningen har bidratt til å utløse friluftaktiviteter rettet mot målgruppen som ellers mest sannsynlig ikke hadde blitt gjennomført, derigjennom har tilskuddet bidratt til økt friluftaktivitet for målgruppen. Muligheten til å måle effekter på integrering av friluftslivsaktivitetene tilskuddsordningen har utløst har vært begrenset, blant annet fordi mange andre forhold også påvirker integrering. Vi har identifisert tiltak som kan øke tilskuddsordningens måloppnåelse, kostnads-effektivitet og forutsigbarheten for mottakerne, for eksempel ved å gjøre målet med ordningen mer entydig og spisset mot målgruppen.

I 2016 og 2017 ble det bevilget midler til 32 søknader med til sammen 20 millioner kroner

Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn er en nasjonal støtteordning for sentrale organisasjoner med lokallag i minst to fylker, som administreres av Miljødirektoratet og finansieres gjennom bevilgninger fra Klima- og miljødepartementet. Tilskuddene skal bidra til økt deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, og derigjennom bidra til økt integrering av gruppen. Tilskuddsordningen ble opprettet i 2013. Evalueringen er av Miljødirektoratet begrenset til gjennomgang av ordningen for årene 2016 og 2017, men de overordnede konklusjonene våre gjelder også for 2018. Tabell A viser antall søknader, tildelinger, omsøkt og tildelt beløp for årene 2016 og 2017.

Tabell A Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn – Antall søknader, tildelinger, omsøkt beløp og tildelt beløp i 2016 og 2017

År	Antall søknader*	Antall tildelinger	Samlet omsøkt beløp, i mill. kr*	Samlet tildelt beløp, i mill. kr
2016	27	15	17,9	10,0
2017	29	17	21,8	10,0
Samlet for evalueringsperioden	56	32	39,8	20,0

*10 søknader i 2016 og 11 søknader i 2017 ble avvist fordi søker ikke tilfredsstilte søknadskriteriene. En stor andel av de avviste ble anbefalt å søke fylkeskommunene om tilskudd. Å søke midler fra fylkeskommunen' betyr å søke om tilskudd gjennom en annen tilskuddsordning til friluftaktivitet.

Tilskuddet er gitt til en rekke forskjellige aktiviteter

Tilskuddsmidlene er gitt til en rekke ulike aktiviteter i 2016 og 2017. Aktivitetene omfatter blant annet ulike former for arrangerte turer (turer i nærmiljøet, blomsterturer, trilleturer, fjellturer, fisketurer, toppturer m.m.), opplæring i jakt og fiske, skikurs og ski- og friluftsdager, leirskolebesøk, sykkelkurs og speideraktiviteter. En del av aktivitetene retter seg mot mat i tilknytning til friluftsliv, blant annet gjennom høsting av bær og sopp i naturen, mat på bål og turmatoppskrifter fra ulike deler av verden. Flere av organisasjonene retter fokus mot å øke kunnskap om friluftsliv og friluftaktiviteter, enten gjennom direkte kursing og opplæring og/eller som en integrert del av øvrige aktiviteter som gjennomføres. For å nå ut til personer med innvandrerbakgrunn, er det

flere som har inngått samarbeid med ulike aktører og jobber aktivt for å nå ut til målgruppen og stimulere til deltakelse på aktiviteter og/eller ta aktivt del i organisasjonen.

Ordningen bidrar til økt deltakelse i friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn

Tre forutsetninger bør være oppfylt for at man kan si at ordningen resulterer i økt deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn: at tilskuddet utløser aktivitet som ellers ikke hadde blitt gjennomført (forutsetning 1), at friluftaktivitetene aktiviserer personer med innvandrerbakgrunn (forutsetning 2) og at alternativet til å delta på aktivitetene ikke er andre former for friluftsliv. Vi finner at ordningen har bidratt til å utløse friluftaktiviteter rettet mot målgruppen som ellers, mest sannsynlig, ikke hadde blitt gjennomført. Derigjennom har tilskuddet bidratt til økt friluftaktivitet for målgruppen. Selv om tilskuddsordningen i stor grad utløser innsats og handlinger som ikke ville skjedd dersom støtten ikke var blitt gitt, kan vi imidlertid ikke si at det er et én-til-én-forhold mellom det rapporterte deltakertallet på aktivitetene og måloppnåelse. Et lite utvalg av arrangementene ville sannsynligvis blitt gjennomført uten tilskudd. Det er også uklart hva de rapporterte aktivitetstallene representerer. Til tross for høy grad av måloppnåelse kan vi derfor ikke tallfeste økt friluftsliv av personer med innvandrerbakgrunn.

Det er utfordrende å måle tilskuddets effekt på integrering, men det er sannsynlig at virkningen er positiv

Gjennomgangen tilsier at friluftaktiviteter det er gitt tilskudd til gjennom ordningen bidrar positivt på integrering av personer med innvandrerbakgrunn, det vil si høy måloppnåelse på dette punktet. Flere av de vi har intervjuet trekker imidlertid frem konkrete eksempler på hvordan tiltakene kan ha bidratt til økt integrering blant deltakere og deres omgangskrets. Blant annet fremheves det at tiltakene bidrar til økt forståelse for norsk friluftsliv og muligheter som ligger i bruk av naturen, deltakelse gjennom organisasjoner eller annet. Det nevnes også at tiltakene bidra til å skape trygghet og redusere barrierer, slik at det er en lavere terskel for å gjennomføre tilsvarende friluftaktiviteter i ettertid. Dette kan for eksempel gjelde å dra på fisketurer eller besøke turområder som man har blitt introdusert for. Flere nevner blant annet at personer som har deltatt har uttrykt et ønske om å ta med familie og kjente på tilsvarende turer i etterkant av arrangementene, og det er også trukket frem eksempler hvor man har møtt tidligere deltakere på tur i skog og mark. En har nevnt at ved å informere og introdusere personer med innvandrerbakgrunn for leirskoleopphold kan man redusere barrierene for barns deltakelse på slike arrangementer. Andre har trukket frem at å få noen referansepunkter til steder og aktiviteter kan gjøre det lettere å relatere seg til aktiviteter som arrangeres gjennom skole eller andre arenaer, for eksempel turer til steder i nærområdet eller skidager.

Samtidig har vi ikke grunnlag for å tallfeste eller konkretisere i hvor stor grad tilskuddsordningen har effekt på integrering. Det er mange andre forhold som påvirker integreringen av disse personene og andre integreringstiltak kan ha bidratt til høyere grad av måloppnåelse.

En mer entydig målsetning vil muliggjøre prioritering av søknader og høyere måloppnåelse

Målet for tilskuddsordningen er at den skal bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn. Gjennom Stortingsproposisjon er det presisert at man gjennom ordningen skal bidra til å øke integrering av personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen ellers. Rundskrivet påpeker at barn, unge og barnefamilier med innvandrerbakgrunn skal prioriteres, og det nevnes en rekke andre tildelingskriterier. I forskriften er det også trukket frem at tilskuddsordningen skal prioritere personer som er lite fysisk aktive. Samlet sett skal man ta hensyn til elleve forhold i prioriteringen av søknader.

For støtteordninger med en fastsatt ramme for tildeling som har ett mål, er det grunnleggende prinsippet for prioriteringer å velge de prosjektene som gir størst måloppnåelse per krone. Et flerdelt mål er vanskeligere å prioritere etter enn ett entydig mål. Formuleringen av målet og tildelingskriteriene satt for tilskuddsordningen vil gjøre det vanskelig å finne gode argumenter for å prioritere en søknad foran en annen, og resultatet er sannsynligvis at man med de samme midlene kunne fått til mer. Praksisen i tilskuddsforvaltningen underbygger dette argumentet ved at alle kvalifiserte søknader mottar tilskudd og det er samtidig en liten variasjon i tilskuddsbeløp til samme mottaker fra et år til et annet. En løsning er både å la tildelingskriteriene bli bestemt av de som forvalter ordningen, og å konkretisere målet gjennom å gjøre det mer entydig.

Mer målrettet rapportering vil redusere tilskuddsmottakernes belastning og samtidig gjøre at man får en bedre forståelse av måloppnåelsen

Tilskuddsmottakere bes i dag om å rapportere på antall deltakere totalt og fordelt på ulike kategorier som alder, fysisk aktivitetsnivå, om deltakerne har nedsatt funksjonsevne og hvor mange av etniske nordmenn og personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt. Antall deltakere kan være rapportert på ulike måter, og synliggjør ikke nyanser som varighet av aktivitetene og i hvilken grad personer i målgruppen deltar på flere aktiviteter. Det er heller ikke en entydig sammenheng mellom det som rapporteres og måloppnåelsen. Ved å redusere rapporteringen og knytte den mer opp mot måloppnåelse, reduseres de samlede kostnadene i ordningen samtidig som man får en mer presis forståelse av måloppnåelsen. Hvis det i søknaden også bes om å rapportere på forventninger av de samme størrelsene som det senere skal rapporteres på, som i dag, har man også et bedre prioriteringsgrunnlag.

Tydeligheten rundt hvem som kan motta tilskudd kan bidra til økt kostnadseffektivitet

Tilskuddsordningen er en begrenset ordning i den forstand at det er strenge krav til hvem som kan motta tilskudd. Kravene har i stor grad blitt misforstått i evalueringsperioden. I løpet av 2016 og 2017 utgjorde avviste og avslåtte søknader, som i all hovedsak består av avvisninger med bakgrunn i at søker ikke tilfredsstiller søkerkriteriene, over 40 prosent av total søknadsinngang. De avviste søknadene påfører Miljødirektoratet noe unødvendig tidsbruk. Det gjelder også de som misforstår søkerkriteriene og søker, til tross for at en stor andel av dem er blitt oppfordret til å søke på fylkeskommunens tilskuddsordning til friluftaktivitet. Vi foreslår større tydelighet på Miljødirektoratets nettsider og en enkel form for prekvalifisering av søkere. Kostnadene av begge disse tiltakene er sannsynligvis mindre enn gevinsten ved færre feilsendte og avviste søknader. Selv om tallene for 2018 viser at antallet avviste søknader er lavere, er det grunn til å tro at større tydelighet rundt hvem som kan motta tilskudd kan øke kostnadseffektiviteten i tilskuddsordningen.

Det finnes flere tilgrensende virkemidler

Tilskuddsordningen kan være tilgrensende mot andre ordninger eller virkemidler som treffer den samme målgruppen og/eller de samme mottakerne. De som kan motta tilskudd gjennom ordningen er avgrenset ved at det i dag kun gis tilskudd til sentrale organisasjoner og interkommunale friluftsråd med aktiviteter og lokallag i minst to fylker. Dette bidrar til at tilskuddsordningen i mindre grad er direkte overlappende mot ordninger som retter seg mot lokale tiltak. Samtidig kan sentrale organisasjoner som får tilskudd gjennom ordningen gi midler videre til lokale lag og tiltak. Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn er også én av flere støtteordninger i eller i tilknytning til integreringsfeltet. Det er viktig at ulike tilgrensende ordninger og tiltak koordineres og ses i sammenheng for å sikre en effektiv innretning av midlene og man på best mulig måte oppnår ønskede mål. Behovene bør vurderes samlet og tilpasses en virkemiddelpakke som treffer behovene. Tilsvarende gjelder på friluftslivsområdet, hvor det også kan være noe uklare grenseskiller mellom tiltak som favner bredt mot ulike grupper i befolkningen og tiltak som spesifikt retter seg mot personer med innvandrerbakgrunn.

1. Innledning

I evalueringen vurderes innretning og formålseffektivitet ved tilskuddsordningen for friluftaktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn, som forvaltes av Miljødirektoratet. Ordningen skal bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn.

1.1. Formålet med prosjektet

Formålet med prosjektet er å gi en grundig og solid evaluering av tilskudd til friluftaktiviteter til personer med innvandrerbakgrunn, en tilskuddsordning som forvaltes av Miljødirektoratet, og gi konkrete anbefalinger til forbedringer av ordningen. Miljødirektoratet har formulert tre problemstillinger for evalueringen. Problemstillingene fokuserer på effekter av ordningen, men også om innretningene er hensiktsmessig og i hvilken grad ordningen virker sammen med og/eller overlapper med andre ordninger.

Evalueringen skal belyse følgende problemstillinger:

- a) Evaluere i hvilken grad innretningen av tilskuddsordningen er hensiktsmessig for å nå sitt formål
- b) Gi innspill til forbedringer slik at tilskuddsordningen i størst mulig grad kan nå sitt formål
- c) Vurdere om tilskuddsordningen fører til varig aktivitet og økt integrering

Evalueringen skal bidra til at Miljødirektoratet får et solid faglig grunnlag for forvaltning og formidling av ordningen. De ønsker derfor at evalueringen leverer grundige vurderinger, solid dokumentasjon og konkrete anbefalinger til forbedringer.

Evalueringen er begrenset til en gjennomgang av ordningen for årene 2016 og 2017. Der det er hensiktsmessig for å ytterligere belyse problemstillingene, har vi også vist til data fra 2018.

1.2. Kort om metodisk tilnærming

Det er benyttet en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder i evalueringen. Datakildene i evalueringen har vært Miljødirektoratets oversikt over innkomne søknader og bevilgninger, samt tilsagns- og avslagsbrev, og samtaler med ansatte i Miljødirektoratet. I tillegg har vi gjennomført intervjuer og sendt ut en spørreundersøkelse til alle mottakerne av tilskudd.

Vi har benyttet Miljødirektoratets database for å få en oversikt over alle omsøkte prosjekter. Databasen inneholdt alle innkomne søknader og tilsagnsbrev. Denne informasjonen er systematisert og benyttet som underlagsinformasjon både i utformingen av relevant statistikk og ved utarbeidelse av spørreundersøkelse og intervjuer.

Den viktigste kilden til informasjon i prosjektet var intervjuer med mottakere av tilskudd og ansatte i Miljødirektoratet. Det ble totalt gjennomført 18 intervjuer med mottakere av tilskudd, som tilsvarer hoveddelen av tilskuddsmottakere for 2016 og 2017. Det ble sendt ut en spørreundersøkelse til de samme mottakerne, som dekket de samme temaene som ble diskutert i intervjuene.

Det ble sendt ut en spørreundersøkelse til de som mottok tilskudd i 2016 og 2017. 14 av 20 tilskuddsmottakere svarte på undersøkelsen, noe som gir en samlet svarandel på 70 prosent. Metodisk tilnærming, spørreundersøkelse og dybdeintervjuer presenteres i detalj i vedlegg 1, 2 og 3.

I tilskuddsevalueringer av denne typen er det ofte nyttig å få informasjon fra et utvalg av søkere som har fått avslått sin søknad. I 2016 og 2017 har imidlertid alle søkere som tilfredsstillt søkerkriteriene fått innvilget tilskudd.

1.3. Overordnede rammer for ordningen

Norsk natur og friluftsliv har en sterk stilling i det norske samfunnet og er en viktig del av mange nordmenn sitt liv. Ifølge Prop. 1 S (2017-2018) gir friluftsliv økt trivsel, bedre folkehelse og øker forståelsen av, og interessen for, å ta vare på naturverdier. Friluftsliv kjennetegnes ved en kobling mellom naturopplevelser og fysisk aktivitet, og har som regel ikke et konkurranseelement. Mer enn 90 prosent av den norske befolkningen deltar i friluftsliv ifølge SSBs Levekårsundersøkelser, og nordmenn driver i gjennomsnitt med friluftslivsaktiviteter mer enn 100 ganger i året. Allemannsretten, den lovfestede retten til å ferdes fritt og oppholde seg i naturen, underbygger både viktigheten natur og friluftsliv har i det norske samfunnet og er med på å tilrettelegge for den utbredelsen som friluftsliv har i Norge.

Deltakelsen i friluftsliv blant ikke-vestlige innvandrere er betydelig lavere enn for befolkningen ellers, og de har gjerne en annen tradisjon for friluftsliv og å være i naturen.¹ Deltakelsen i friluftsliv for vestlige innvandrere er totalt sett like stor som for befolkningen ellers. Personer med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn har gjerne andre behov og ønsker for utøvelse av friluftsliv enn personer med norsk eller vestlig bakgrunn. Blant annet er det funnet at innvandrerkvinner gjerne foretrekker turer i grøntområder nær bostedet og turer i bebygde miljøer. Blant annet er det sosiale aspektet viktig for flere. St. Meld. 18 (2015-2016) trekker frem at kurs og opplæring som gir kunnskap og ferdigheter i friluftslivsaktiviteter og å gå på tur er viktige deler av friluftstilbudet til ikke-vestlige innvandrere. Innvandrere selv er gjerne sentrale i å bidra til at andre innvandrere driver friluftsliv. Videre fremheves det at det også bør arbeides aktivt for at innvandrere inkluderes i ordinære arrangementer og tilbud.

Friluftsliv bidrar til økt livskvalitet og helse, og er en viktig del av den norske kulturarven og den nasjonale identiteten (Klima- og miljødepartementet, 2018). Økt deltakelse i friluftsliv kan derfor spille en rolle innen fysisk og psykisk helse blant befolkningen og som en del av integreringen av personer med innvandrerbakgrunn i det norske samfunnet. I St. Meld. 18 (2015-2016) fremheves det også at friluftsliv kan være en god inngang til inkludering og forståelse av det norske samfunnet for personer med innvandrerbakgrunn. Regjeringen vedtok i 2018 en ny handlingsplan for friluftsliv med tiltak og føringer for ivaretagelse og utvikling av arealer og motivering til friluftsliv. Det er et ønske fra regjeringen at så mange som mulig utøver friluftsliv jevnlig. Barn, unge, lite fysisk aktive personer, personer med nedsatt funksjonsevne og personer med minoritetsbakgrunn er prioriterte grupper i arbeidet for å øke deltakelsen i friluftsliv i befolkningen. Stortingsmeldingen og handlingsplanen vil sammen utfylle hverandre og utgjøre grunnlaget for statens arbeid med friluftsliv i årene fremover.²

1.4. Bakgrunn for tilskuddsordningen

Før 2014 var tiltak som stimulerer til friluftslivsaktivitet rettet mot etniske minoriteter et prioritert område innenfor tilskuddsordningen om friluftstiltak, jf. blant annet rundskriv T-1/12 om tilskuddsordninger for 2013. Tilskuddsordningen til friluftslivsaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn ble etablert som en egen tilskuddsordning i 2013, og kom i rundskriv i 2014. Dette tydeliggjorde at man ønsket å satse særskilt på å stimulere til friluftslivsaktivitet blant denne målgruppen. Tilskuddsordningen reguleres av forskrift om tilskudd for personer med

¹ Meld. St. 18 (2015-2016). SSB (2008) problematiserer distinksjonen mellom vestlige og ikke-vestlige innvandrere. På denne bakgrunn har vi i evalueringsrapporten valgt å gå bort fra denne distinksjonen.

² Prop. 1 S (2017-2018).

innvandrerbakgrunn og årlige rundskriv fra Klima- og miljødepartementet (KLD). Fra 2015 er innvandrere ikke lenger nevnt som en prioritert gruppe innenfor tilskuddsordningen til friluftaktivitet, men ivaretas gjennom tilskuddsordningen for friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn. I 2014 var personer med innvandrerbakgrunn også nevnt som prioritert gruppe innenfor tilskuddsordningen for friluftaktivitet. Tilskuddsordningen som her evalueres retter seg mot personer med innvandrerbakgrunn generelt, og er ikke avgrenset mot innvandrere som har størst behov for å aktiviseres og integrering.

1.5. Formålet med tilskuddsordningen

Jf. forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn § 1, er formålet med ordningen at «Tilskuddsordningen skal bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn». I rundskriv T-1/17 Tilskottsordninger for 2018 gjengis samme mål for ordningen. I Prop. 1 S (2017-2018) er det i tillegg presisert at man gjennom ordningen skal bidra til å øke integrering av personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen ellers.

1.6. Målgruppe for ordningen

I henhold til forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn § 2, kan interkommunale friluftråd og sentralledet i frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret, og som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, motta tilskudd. Organisasjonen må ha etablert lokallag og aktivitet i minimum to fylker. I rundskriv T-1/17 er målgruppen for tilskuddsordningen spesifisert som «Friluftrådernes Landsforbund, Oslofjordens Friluftråd og sentralledet i frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret og som arbeider med aktivitetsfremjende tiltak for personer med innvandrerbakgrunn, og som har etablert lokallag og aktivitet i minimum to fylker.» Lokale tiltak til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn kan søkes om via aktuell fylkeskommune.

1.7. Tildelingskriterier

Gjennom ordningen gis det primært tilskudd til friluftstiltak som stimulerer direkte til friluftaktivitet, slik som organiserte turer, friluftsløyper, kurs og annen opplæring innen friluftsliv. Mindre deler av tilskuddet kan benyttes til innkjøp av enkelt utstyr og materiell som bidrar til å stimulere til den friluftaktiviteten som det søkes om tilskudd til, for eksempel kompass og fiskestenger. Jf. rundskriv T-1/17 skal barn, unge og barnefamilier med innvandrerbakgrunn prioriteres, og det prioriteres ellers midler til tiltak som:

- er lite ressurskrevende og lett tilgjengelig
- fører til økt integrering av personer med innvandrerbakgrunn
- blir gjennomført i nærmiljøet, med særlig vekt på byer og tettsteder
- bidrar til økt deltakelse over tid
- inkluderer en plan for markedsføring av tiltaket overfor aktuell målgruppe

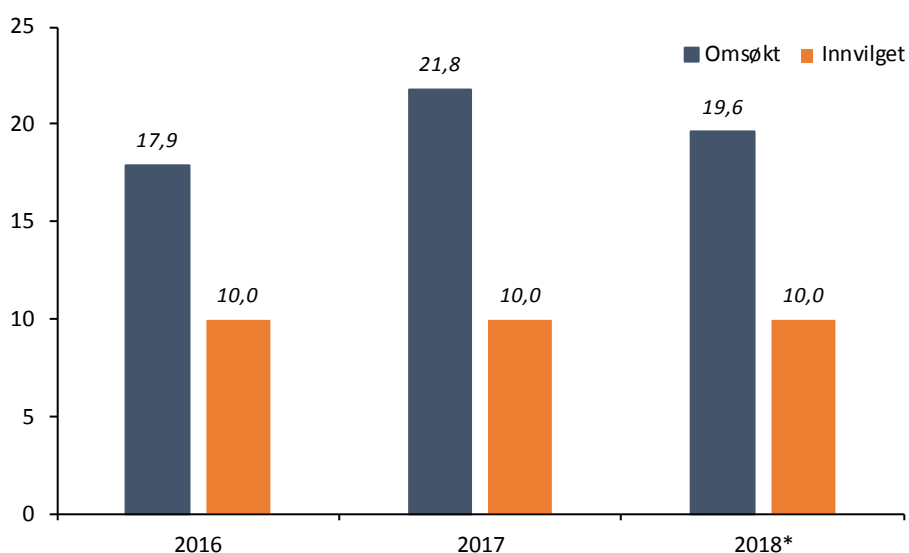
I forskriften er det i tillegg trukket frem at tilskuddsordningen skal prioritere personer som er lite fysisk aktive. Plan for markedsføring av tiltaket er ikke nevnt i forskriften.

2. Søknader og tilskudd

Gjennomgang av statistikk over søknader og tilskudd for 2016-2018³ forteller oss at det er søkt om over dobbelt så mye som det er innvilget. Over 90 prosent av tilskuddsrammen fordeles til de samme aktørene år etter år og det er få avviste søknader fra mottakere som tilfredsstillt tildelingskriteriene.

Tilskuddsordningen hadde for hvert av årene 2016, 2017 og 2018 en ramme på 10 mill. kroner. Midlene tildeles over kapittel 1420 post 78. I 2016 og 2017 mottok Miljødirektoratet henholdsvis 27 og 29 søknader med et samlet søknadsbeløp på totalt 17,0 og 21,8 mill. kroner. Av disse ble 15 søknader innvilget i 2016 og 17 søknader innvilget i 2017. Av de 15 som fikk innvilget søknadene i 2016, fikk 12 også tilskudd gjennom ordningen i 2017 – det gir 20 unike tilskuddsmottakere i løpet av de to årene. Tildelte beløp varierer fra 30 000 kroner til 2 mill. kroner. Figur 2.1 gir en oversikt over omsøkte og innvilgede beløp under tilskuddsordningen.

Figur 2.1 Omsøkte og innvilgede beløp under tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn, i løpende millioner kroner



*Inngår ikke i evalueringen. Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics

I gjennomsnitt over årene 2016 og 2017 har det blitt søkt for om lag det dobbelte av hva som har blitt innvilget. En gjennomgang av de enkelte søknadene forteller oss at det kan ha to hovedforklaringer. Den viktigste forklaringen er at de sentrale organisasjonene som har mottatt tilskudd mottok et mindre beløp enn hva som ble søkt om:

- I 2016 søkte de som mottok tilskudd om totalt cirka 17 millioner kroner, som innebærer at de i gjennomsnitt fikk innvilget 58 prosent av omsøkt beløp
- I 2017 søkte de som mottok tilskudd om totalt cirka 20 millioner kroner, som innebærer at de i gjennomsnitt fikk innvilget 50 prosent av omsøkt beløp

Differansen mellom samlet omsøkt tilskudd fra de som mottok tilskudd og totale midler det ble søkt om er henholdsvis 0,9 millioner kroner i 2016 og 1,6 millioner kroner i 2017. Dette representerer søknader som ble

³ Vi har valgt å inkludere 2018 i gjennomgangen av søknader og tilskudd til tross for at 2018 ikke inngår i evalueringen.

avvist fordi søker ikke tilfredsstilte søkekriteriene. I løpet av de to årene 2016 og 2017 har det samlet blitt avvist 23 søknader med begrunnelse om at søker ikke tilfredsstillte søkekriteriene. Disse søknadene representerer et samlet omsøkt beløp på 2,4 millioner kroner for 2016 og 2017.

Gjennomgang av søknader og innvilgelser for 2016-2018 viser også at over 90 prosent av den samlede tilskuddsrammen på 10 millioner kroner per år fordeles til de samme sentrale organisasjonene, se Tabell 2.1. Det kan være nyttig å være klar over at organisasjonene som har mottatt tilskudd har skrevet nye søknader hvert år, som i noen tilfeller omfatter søknad om støtte til videreføring av etablerte prosjekter og i andre sammenhenger omfatter nye prosjekter.

Tabell 2.1 Omsøkte og innvilgede beløp under tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn, i løpende millioner kroner

	2016	2017	2018*
Friluftsrådernes Landsforbund	2,0	2,0	2,0
Norsk Friluftsliv	1,9	1,1	1,1
Wild X	1,0	1,2	1,2
Norges Røde Kors	1,0	1,0	1,2
Skiforeningen	0,8	1,0	1,0
Den Norske Turistforening	0,9	0,9	1,0
Norges Jeger- og Fiskerforbund	0,8	0,8	0,8
Naturvernforbundet	0,4	0,5	0,5
Norges Fjellstyresamband	0,3	0,3	0,3
Oslofjordens Friluftsråd	0,2	0,2	0,2
Forbundet KYSTEN	0,1	0,2	0,2
Norsk Botanisk Forening	0,1	0,1	0,1
Sum for de som har mottatt alle år	9,3	9,1	9,4
Andre	0,7	0,9	0,6
Totalt	10,0	10,0	10,0

*Inngår ikke i evalueringen. Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics

Interkommunale friluftsråd og sentralledet i frivillige organisasjoner kan motta tilskudd. Disse kan fordele midler videre ut til medlemsorganisasjoner eller lokallag, og aktiviteten foregår i hovedsak gjennom lokallag i ulike deler av landet. Aktivitetene som gjennomføres som følge av tilskuddene varierer i type og omfang og kan i hovedsak kategoriseres som kurs/opplæring eller organisert tur eller annen aktivitet som ikke er kurs eller opplæring. For eksempel har Røde Kors de siste årene fått tilskudd til å gjennomføre prosjektet «Til topps nasjonalt og lokalt», hvor lokale turgrupper gjennomfører turer og hvor man trener mot et felles mål om å nå toppen av Galdhøpiggen. Andre har for eksempel gjennomført skikurs, fisketurer og turer i skog og mark med fokus på høsting. Aktivitetene retter seg mot personer med innvandrerbakgrunn, men det varierer hvorvidt og i hvor stor grad personer med norsk eller vestlig bakgrunn deltar på aktivitetene. Det varierer også hvordan tiltakene kan ha innvirkning på varig aktivitet, helse og integrering.

3. Tilgrensende virkemidler

Tilskudd til friluftaktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn bør ses i sammenheng med tilgrensende virkemidler innrettet mot den samme målgruppen, mottakerne og/eller formålet. Innenfor spesielt friluftsliv og integrering er det andre tilskuddsordninger og virkemidler som kan spille inn på effektiviteten ved tilskuddsordningen.

Formålet med tilskuddsordningen griper inn på aspekter ved både friluftsliv, helse og integrering, og det kan derfor være tilgrensende tilskuddsordninger eller initiativer innenfor disse områdene som spiller inn på effektiviteten ved dagens tilskuddsordning. Spesielt innenfor integreringsfeltet vil tiltak og ordninger rette seg inn mot den samme målgruppen som tilskuddsordningen, dvs. personer med innvandrerbakgrunn. Det vil ha betydning for effektene av tilskuddsordningen dersom tilsvarende friluftaktiviteter som det gis midler til gjennom ordningen helt eller delvis dekkes gjennom andre tilgrensende virkemidler, eller dersom formålet med tilskuddsordningen ivaretas på andre måter. Samtidig kan ordninger også forsterke hverandre dersom det er synergier mellom dem. I dette kapitlet gjennomgår vi noen av ordningene som kan sies å være tilgrensende til tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn.

3.1. Tilskudd til friluftaktivitet fra Miljødirektoratet

Miljødirektoratet forvalter tilskuddsordningen om friluftaktivitet, beskrevet i rundskrivet om tilskuddsordninger fra Klima- og miljødepartementet (rundskriv T-1/17). Ordningen har som formål å bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for alle grupper i befolkningen. Målgruppen er frivillige organisasjoner registrert i Enhetsregisteret og interkommunale friluftsråd som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv. Alle søknader om tilskudd sendes elektronisk gjennom Miljødirektoratets søknadssenter. Søknader på kommune- og fylkesnivå sendes til aktuell fylkeskommune hvorav søknaden adresseres til Miljødirektoratet dersom målgruppen er personer fra hele landet eller det er vanskelig å knytte til ett eller få fylker. Søknader fra sentralledet i organisasjoner i Norsk Friluftsliv adresseres til Norsk Friluftsliv. Miljødirektoratet forvalter både denne tilskuddsordningen og ordningen for tilskudd til friluftaktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn. I praksis kan de dermed til en viss grad styre søknader og allokering av midler mellom ordningene. For 2017 ble eksempelvis INLO tildelt 140 000 kroner til tiltak «Innvandrere ut i naturen» over tilskuddsordningen som evalueres og 140 000 kroner over tilskudd til friluftaktivitet.

Ut fra både formål og målgruppe kan tilskuddsordningene synes å dekke de samme potensielle tilskuddsmottakerne. Som nevnt i delkapittel 1.4 var personer med innvandrerbakgrunn tidligere en prioritert målgruppe innenfor ordningen, men er ikke lenger nevnt eksplisitt under prioriteringer. Oversikt over søkere og mottakere av tilskudd til friluftaktivitet for 2016 viser at 9 av 17 som søkte om tilskudd gjennom tilskuddsordningen som evalueres, også søkte om midler gjennom tilskuddsordningen til friluftaktivitet. Alle de 9 fikk tildelt midler gjennom begge ordningene. Tiltakene det er gitt tilskudd til er imidlertid ikke de samme (med ett unntak), og for tilskuddsordningen som evalueres rettet spesifikt mot innvandrere.

3.2. Øremerkede tilskudd og driftsstøtte

I Prop. 1 S (2017-2018) står det at regjeringen ønsker å videreføre samarbeidet og øremerkede bevilgninger til Norsk Friluftsliv og Den Norske Turistforening innenfor friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn og friluftsliv for personer med nedsatt funksjonsevne. Samarbeidet med Oslo kommune om Groruddalssatsingen vil også videreføres. Det er satt av 1 mill. kroner til lønn, administrative utgifter og tiltak for prosjektet «Integrering gjennom friluftsliv» for Norsk Friluftsliv. Det er satt av 2 mill. kroner til friluftstiltak i den nye Groruddalssatsingen.

Det gis i tillegg driftsstøtte til friluftsansjoner, med en ramme på 33 mill. kroner i 2018 (Prop. 1 S, 2017-2018). Det er satt av følgende til administrasjonsstøtte:

- Friluftsrådernes Landsforbund (FL) og interkommunale friluftsråd: 14,55 mill. kroner
- Norsk Friluftsliv: 4,57 mill. kroner
- Forum for natur og friluftsliv (FNF): 11 mill. kroner
- Wild X: 1,4 mill. kroner
- Tjukkasjengen: 1,5 mill. kroner

Friluftsrådernes Landsforbund, Wild X og Norsk Friluftsliv har også mottatt tilskudd de siste årene gjennom ordningen som evalueres. Wild X som organisasjon retter seg spesifikt mot personer med innvandrerbakgrunn, og Friluftsrådernes Landsforbund gjennomførte i 2016 tiltak for personer med minoritetsbakgrunn med 8 700 deltakere. Driftsmidlene er i utgangspunktet innrettet mot virksomhetenes daglige drift, hvorav tilskuddsmidlene skal dekke prosjekter eller initiativ, og i mindre grad er tiltenkt å dekke lønnsmidler eller andre driftskostnader.

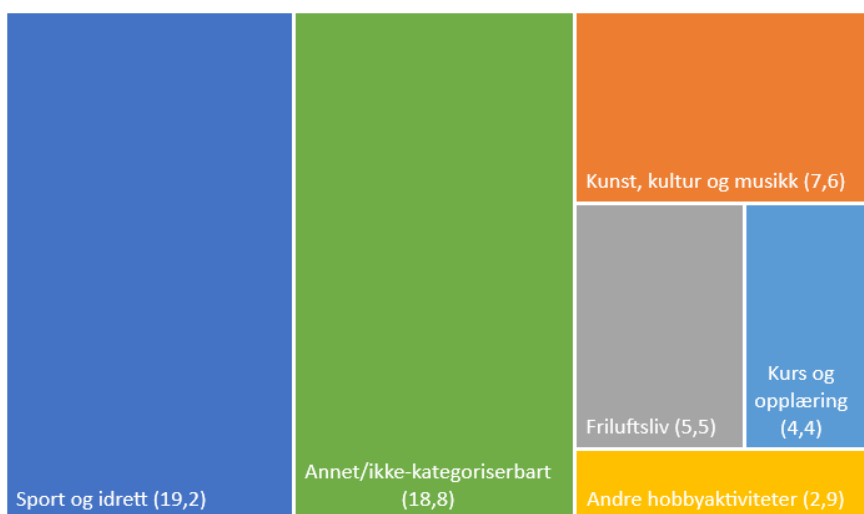
3.3. Aktivitetstilbud til barn i mottak

Utlendingsdirektoratet (UDI) har blant annet en tilskuddsordning for aktivitetstilbud til barn i mottak. Frivillige organisasjoner registrert i frivillighetsregisteret, ikke-fortjenestebaserte virksomheter som organiserer aktiviteter for barn og privatpersoner kan søke om midler gjennom tilskuddsordningen. Offentlige etater, kommuner eller næringsdrivende, herunder driftsoperatører av asylmottak og enkeltpersonforetak, kan som utgangspunkt ikke motta tilskudd.

Tilskuddsordningen forvaltes av Utlendingsdirektoratet (UDI) i henhold til regelverk fastsatt av Justis- og beredskapsdepartementet (JD). Søknadene vurderes ut fra hvorvidt de oppfyller målet med tilskuddsordningen og antall barn de når, og aktiviteten vurderes opp mot tilskuddsbeløp og hvorvidt tiltaket ellers er tilgjengelig for barna. Det er bevilget øremerkede midler til ordningen siden 2006, hvorav UDI har hatt ansvar for tildeling av midler siden 2012. I 2016 ble det delt ut 58,4 mill. kroner gjennom ordningen til i underkant av 450 aktiviteter og i 2017 31 mill. kroner til 177 ulike aktiviteter (UDI, 2018A). Aktivitetene som det er bevilget tilskudd til synes brede og varierte, fra idrett som klatring og svømming, friluftsliv som aktiviteter i naturen, kulturaktiviteter som tegning og musikk til ulike kurs og opplæringsaktiviteter. Tilskuddene som ble utdelt i 2017 varierte fra 8 390 til 3 850 500 kroner. I 2018 er det satt av 24 mill. kroner gjennom ordningen (UDI, 2018B). Figuren under viser en skjønsmessig kategorisering av innvilgede tilskuddsbeløp for 2016, i mill. kroner. Som figuren viser, ble det innvilget rundt 5,5 mill. kroner til friluftslivstiltak.

Tilskudd til personer med innvandrerbakgrunn retter seg ikke spesifikt mot barn i mottak, men vil likevel kunne omfatte den samme målgruppen som tilskuddsordningen som UDI forvalter. Det er ikke eksplisitt uttrykt hvorvidt personer i mottak er en aktuell målgruppe for tilskuddsordningen som evalueres, eller hvorvidt det er et skille mellom personer med og uten oppholdstillatelse.

Figur 3.1 Kategorisering av aktiviteter det er innvilget tilskudd for i 2016, i mill. kroner



Kilde: Menon Economics, basert på tall fra UDI

3.4. Tilskuddsordning for integreringsprosjekter i asylmottak

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) forvalter en tilskuddsordning for integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner. I 2018 er det satt av 29 mill. kroner til ordningen, se IMDi (2018). Tilskuddsordningen skal bidra til at beboere i mottak får en meningsfull hverdag og bedre muligheter for å delta i arbeid eller utdanning gjennom å stimulere til ulike aktiviteter. Ett av delmålene med ordningen er å «*øke deltagelse i lokale lag og foreninger, herunder friluftsliv- og idrettsaktiviteter*». Frivillige organisasjoner som er registrert i Frivillighetsregisteret kan søke om støtte gjennom ordningen. Sentralledet i organisasjoner kan søke om midler til fordeling mellom lokallag. UDI og IMDi samarbeider om forvaltningen av tilskuddsordning for integreringsprosjekter i asylmottak og tilskuddsordning til aktiviteter for barn og unge som bor i asylmottak.

3.5. Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom

Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom forvaltes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir, 2018) og skal bidra til at «alle barn, uavhengig av foreldrenes sosiale og økonomiske situasjon, skal ha mulighet til å delta jevnlig i minst én organisert fritidsaktivitet sammen med andre». I regelverket for tilskuddsordningen fremheves det at Bufdir kan vektlegge tiltak som fremmer integrering av barn og ungdom med innvandrerbakgrunn. Offentlige instanser, private aktører og frivillige organisasjoner kan søke om midler. For frivillige organisasjoner skal søknaden sendes av sentralledet til organisasjonen. Som spesifisert i handlingsplan for friluftsliv (Klima- og miljødepartementet, 2018) vil tiltak for å aktivisere og lære opp barn og unge med levekårsutfordringer i friluftsliv kunne søke om støtte. Det nevnes også at det er opprettet en knutepunktsfunksjon til hjelp med å identifisere og komme i kontakt med målgruppen. I forslaget til statsbudsjettet for 2018 er det satt av 224,441 mill. kroner til tilskuddsordningen.

3.6. Avsluttende om tilgrensende virkemidler

Som nevnt innledningsvis i kapittelet kan tilskuddsordningen være tilgrensende mot andre ordninger eller virkemidler som treffer den samme målgruppen og/eller de samme mottakerne. De som kan motta tilskudd gjennom ordningen er avgrenset ved at det i dag kun gis tilskudd til sentrale organisasjoner og interkommunale

friluftsråd med aktiviteter og lokallag i minst to fylker. Dette bidrar til at tilskuddsordningen i mindre grad er direkte overlappende mot ordninger som retter seg mot lokale tiltak. Samtidig kan sentrale organisasjoner som får tilskudd gjennom ordningen gi midler videre til lokale lag og tiltak. Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn er også én av flere støtteordninger i eller i tilknytning til integreringsfeltet. Overordnet sett bør behovene ut fra et integreringsfaglig perspektiv ideelt sett vurderes samlet og tilpasses en virkemiddel-pakke som treffer dette behovet. Tilsvarende gjelder på friluftslivsområdet, hvor det også kan være noe uklare grenseskiller mellom tiltak som favner bredt mot ulike grupper i befolkningen og tiltak som spesifikt retter seg mot personer med innvandrerbakgrunn. Det er viktig at ulike tilgrensende ordninger og tiltak koordineres og ses i sammenheng for å sikre en effektiv innretning av midlene og at man på best mulig måte oppnår ønskede mål.

4. Evalueringsresultater

Vi finner at ordningen har bidratt til å utløse friluftaktiviteter rettet mot målgruppen som ellers ikke hadde blitt gjennomført, derigjennom har tilskuddet bidratt til økt friluftaktivitet for målgruppen. Vår mulighet til å måle effekter på integrering av friluftslivsaktivitetene tilskuddsordningen har utløst har vært begrenset, spesielt fordi det er mange andre forhold som påvirker integreringen av disse personene.

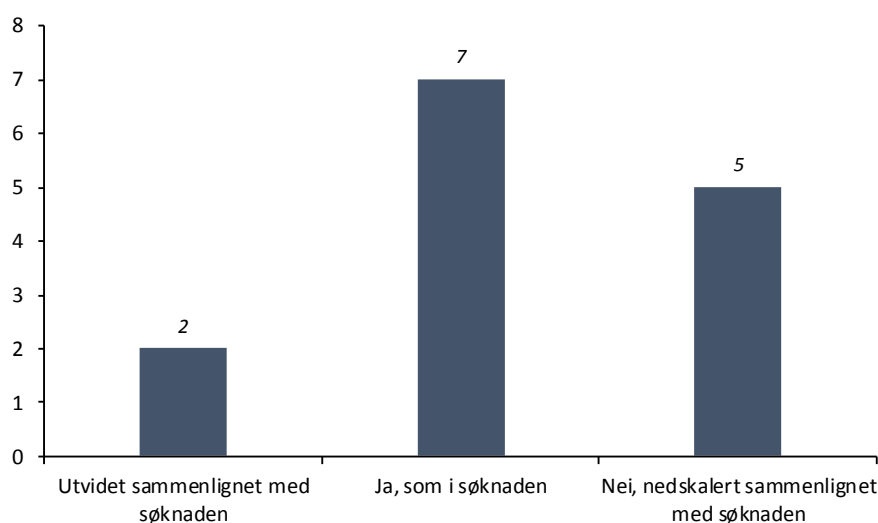
4.1. Aktivitetene som har fått tilskudd

Tilskuddsmidlene har stimulert til en rekke ulike aktiviteter i 2016 og 2017. Aktivitetene omfatter blant annet ulike former for arrangerte turer (turer i nærmiljøet, blomsterturer, trilletter, fjellturer, fisketurer, toppturer m.m.), opplæring i jakt og fiske, skikurs og ski- og friluftsdager, leirskolebesøk, sykkelkurs og speideraktiviteter. En del av aktivitetene retter seg mot mat i tilknytning til friluftsliv, blant annet gjennom høsting av bær og sopp i naturen, mat på bål og turmatoppskrifter fra ulike deler av verden. Flere av organisasjonene retter fokus mot å øke kunnskap om friluftsliv og friluftaktiviteter, enten gjennom direkte kursing og opplæring og/eller som en integrert del av øvrige aktiviteter som gjennomføres. For å nå ut til personer med innvandrerbakgrunn, er det flere som har inngått samarbeid med ulike aktører og jobber aktivt for å nå ut til målgruppen og stimulere til deltakelse på aktiviteter og/eller ta aktivt del i organisasjonen.

4.2. Gjennomføring av prosjekter

Alle prosjektene som har fått tilskudd i 2016 og 2017 har blitt gjennomført. Blant de 14 tilskuddsmottakere som har svart på spørreundersøkelsen, oppgir 64 prosent at prosjektet ble gjennomført som beskrevet i søknaden eller utvidet sammenlignet med søknaden. 36 prosent oppgir at prosjektet ble nedskalert sammenlignet med søknaden. Forklaringen på nedskaleringen blant de som rapporterte at prosjektet ble nedskalert var manglende finansiering, som trolig har sammenheng med at de søkte om et større tilskuddsbeløp enn de fikk innvilget. Én av respondentene nedskalerte prosjektet med bakgrunn i at interessen blant potensielle deltakere var lavere enn forventet.

Figur 4.1 I hvilken grad tilskuddsmottakerne mener at prosjektene som det ble gitt tilskudd til i 2016 og 2017 ble gjennomført i samme omfang som beskrevet i søknaden, antall svar summert over hvert svaralternativ*



*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

4.3. Addisjonalitet

Addisjonalitet er et uttrykk for i hvilken grad tilskuddsordningen utløser innsats og handlinger hos støtte-mottakerne som ikke ville skjedd dersom støtten ikke var blitt gitt. Dersom de ulike friluftslivsprosjektene uansett ville blitt gjennomført uten støtte, har tilskuddsordningen ikke hatt effekt på hovedmålet, uavhengig av hvor gode tiltakene forøvrig er. Tilskuddsordningen vil da kun være et ekstra finansielt bidrag til prosjektene, og bevilgede midler kunne i så tilfelle hatt en større verdi dersom de ble anvendt til andre formål. Alternativt kan tilskuddsordningen bidra til å utløse prosjekter som fører til økt friluftsliv blant personer med innvandrerbakgrunn og derigjennom til økt integrering.

Tilskuddsordningens måloppnåelse avhenger derfor direkte av hvor stor utløsende effekt tilskuddene har. Drøftingen nedenfor belyser i hovedsak *nødvendigheten* av tilskudd for at prosjekter realiseres. Den utløsende effekten forutsetter i tillegg at tilskuddet er *tilstrekkelig*. Ettersom de aller fleste prosjektene som har fått innvilget tilskudd blir igangsatt, kan vi anta de bevilgede beløpene var tilstrekkelige.

For å måle addisjonalitet er det stilt spørsmålet: «*Hadde aktiviteten/-ene som din organisasjon fikk tilskudd til blitt realisert uten tilskudd fra Miljødirektoratet?*» Respondentene ble gitt fem svaralternativer med muligheter for å vurdere i hvilken grad tilskuddet var utløsende for prosjektet. Deretter er svarene kategorisert etter høy, middels og lav addisjonalitetsgrad som vist i Tabell 4.1.

Tabell 4.1 Addisjonalitetsgrad

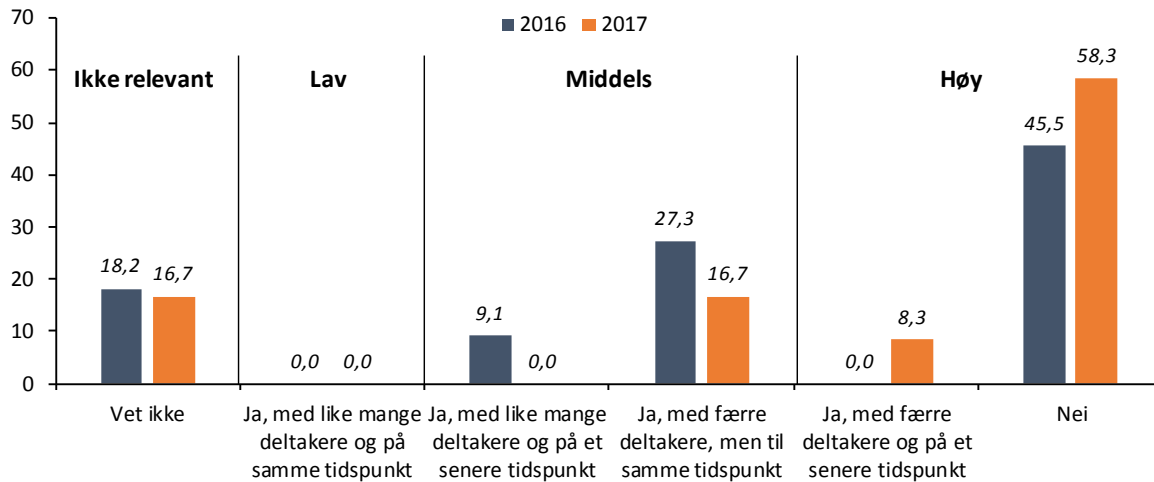
Addisjonalitetsgrad	Hadde prosjektet blitt realisert uten tilskudd fra Miljødirektoratet?
Lav	Ja, med like mange deltakere og på samme tidspunkt
Middels	Ja, med like mange deltakere og på et senere tidspunkt
Middels	Ja, med færre deltakere, men til samme tidspunkt
Høy	Ja, med færre deltakere og på et senere tidspunkt
Høy	Nei

Kilde: Menon Economics

Figur 4.2 oppsummerer respondentenes svar på om prosjektet hadde blitt realisert uten støtte fra Miljødirektoratet gjennom tilskudd til friluftslivsaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn. Resultatene indikerer at tilskudd til friluftslivsaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn har en høy grad av utløsende effekt. Samlet for 2016 og 2017 oppgir over 50 prosent av respondentene som fikk innvilget tilskudd at prosjektet ble utløst av tilskuddet. Ingen oppgir at prosjektet hadde blitt gjennomført med like mange deltakere og på samme tidspunkt uten støtte fra tilskuddsordningen.

Figur 4.2

Hadde/har prosjektet blitt gjennomført uten tilskudd fra «Tilskudd til friluftaktiviteter for personer med innvandrerbakgrunn»? I prosent av totalt respondenter



*N = 11 av 15 tilskuddsmottakere (73,3 prosent) i 2016 og 12 av 17 tilskuddsmottakere (70,5 prosent) i 2017. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

Det kan ligge en feilkilde i svarene som overvurderer den utløsende effekten. Respondentene kan bevisst eller ubevisst ønske å bidra til opprettholdelse av ordningen. Det motsatte kan i prinsippet også være tilfellet, men lojalitet mot arbeidsgiver eller engasjement for arbeidet vil antagelig representere en like stor predisposisjon. Flere av intervjuobjektene oppgir at det ville blitt gjennomført friluftslivstiltak uavhengig av tilskuddet, men at man i liten eller ingen grad ville ha rettet seg så direkte mot personer med innvandrerbakgrunn, og at det som følge av dette er mindre sannsynlig at personer med innvandrerbakgrunn ville deltatt i like stor grad. Andre oppgir at det ikke ville vært mulig å gjennomføre aktivitetene uten tilskuddet. Majoriteten mener det ville vært mulig å gjennomføre aktivitetene med mindre tilskudd enn hva som er søkt om, men at aktivitetene da ville blitt nedskalert.

4.4. Effekter av tilskuddet

Jf. forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn § 1, er formålet med ordningen at «Tilskuddsordningen skal bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn». I rundskriv T-1/17 Tilskotsordninger for 2018 gjengis samme mål for ordningen. I Prop. 1 S (2017-2018) er det i tillegg presisert at man gjennom ordningen skal bidra til å øke integrering av personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen ellers.

Det er ikke uten videre gitt at økt deltakelse i friluftsliv av personer med innvandrerbakgrunn bidrar til økt integrering. Vi har derfor valgt å dele diskusjonen av måloppnåelse i to. I den første delen vurderer vi i hvilken grad tilskuddsordningen har bidratt til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, mens i den andre delen diskuterer vi i hvilken grad tilskuddsordningen har bidratt til integrering av personer med innvandrerbakgrunn.

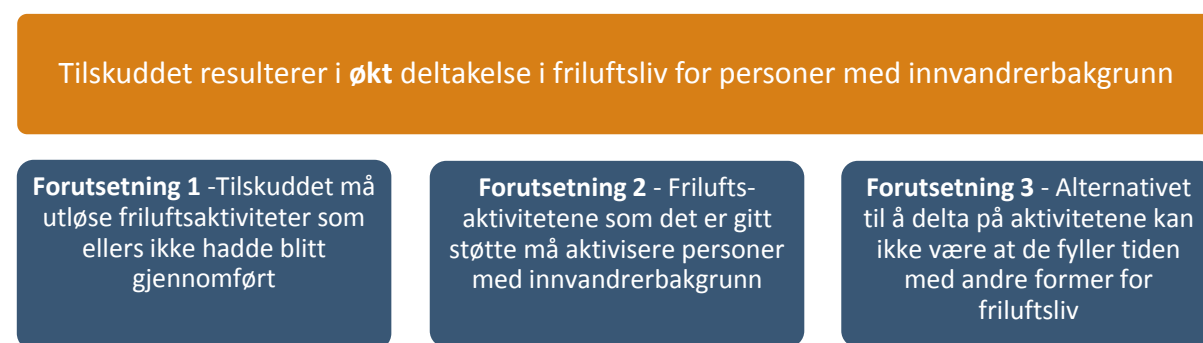
Effekt på økt deltakelse i friluftsliv av personer med innvandrerbakgrunn

I vurderingen av måloppnåelsen fokuserer vi på om tilskuddene har økt deltakelse i friluftsliv. I hvilken grad friluftaktivitetene er *trivselsskapende* vil avhenge av hva deltakerne ellers ville brukt tiden sin på og er derfor særdeles krevende å vurdere. I hvilken grad friluftslivet som tilbys gjennom aktivitetene som har mottatt tilskudd

kan sies å være *helsefremmende og miljøvennlig* er også krevende, men sannsynliggjort i svarene fra spørreundersøkelsen.

Tre forutsetninger bør være oppfylt for at man kan si at ordningen resulterer i økt deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, se Figur 4.3. For det første (forutsetning 1) må tilskuddet utløse friluftslivsaktiviteter som uten tilskuddsordningen ikke hadde blitt gjennomført. I delkapittel 4.3 sannsynliggjorde vi at tilskuddsordningen har utløsende effekt på aktivitetene som er gjennomført, og at forutsetning 1 er oppfylt.

Figur 4.3 Forutsetninger som må være oppfylt for at tilskuddsordningen øker deltakelsen i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn



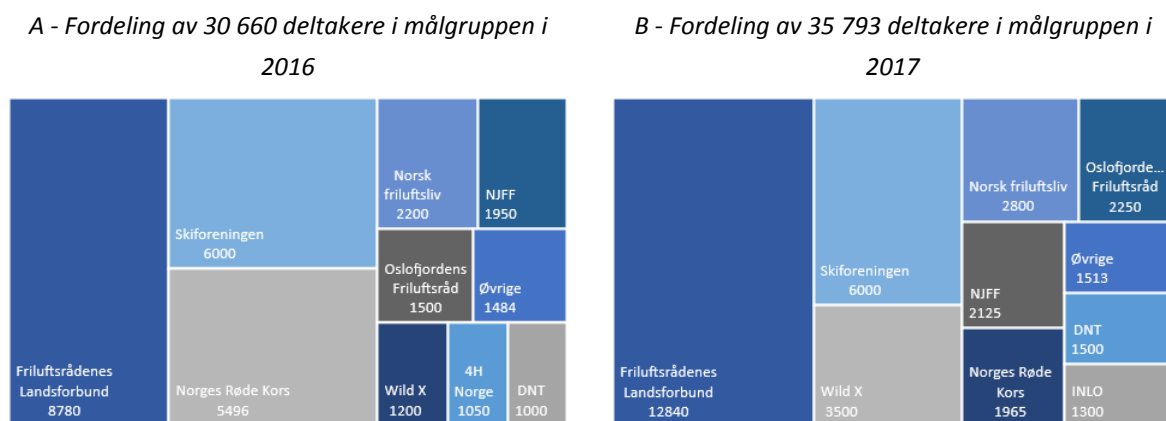
Kilde: Menon Economics

Den andre forutsetningen er at personene i målgruppen deltar på friluftslivsaktivitetene som er utløst av tilskuddsordningen. Ifølge rapporteringen fra søknadsmottakere deltok 30 660 på aktivitetene som ble gjennomført i 2016 og 35 793 i 2017. Tallene kan være rapportert på to måter:

- Antall unike deltakere i målgruppen som har deltatt på friluftslivsarrangement som det er gitt tilskudd til
- Antall deltakere i målgruppen som har møtt på hvert arrangement summert over alle arrangementer som det er gitt tilskudd til

Med bakgrunn i at tallene kan og sannsynligvis er rapportert på to måter, må man være varsom med å bruke antall deltakere til annet enn som en indikasjon på deltakelse. Tallene synliggjør heller ikke nyanser som varighet av aktivitetene og i hvilken grad personer i målgruppen deltar på flere aktiviteter. Figur 4.4 viser hvordan de rapporterte deltakertallene fordeler seg på tilskuddsmottakerne.

Figur 4.4 Rapportert antall deltakere med innvandrerbakgrunn på aktiviteter det er mottatt tilskudd for, fordelt etter tilskuddsmottakere*



*Med bakgrunn i at tallene kan være rapportert på flere måter (se kulepunktliste over figuren), må de benyttes med varsomhet. Kilde: Rapportert av tilskuddsmottakere for tildelingsårene 2016 og 2017, bearbeidet av Menon Economics

Selv om frilftsaktivitetene har både blitt utløst av tilskuddet (forutsetning 1) og personer med innvandrerbakgrunn deltar på aktivitetene (forutsetning 2), er det ikke tilstrekkelig for å slutte at tilskuddet har økt målgruppens deltakelse i friluftslivet. Den siste forutsetningen som må være oppfylt (forutsetning 3) er at målgruppens alternativ til å delta på arrangementene ikke er friluftsliv. Hvis alternativet var andre former for friluftsliv, ville tilskuddsordningen kun bidra til at deltakerne flyttet aktiviteter, ikke økte friluftslivsaktiviteten. Som påpekt i Meld. St. 18 (2015-2016) er den generelle friluftslivsaktiviteten blant personer med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn lavere enn i befolkningen ellers. Hele 44 prosent i denne gruppen driver med friluftsliv mindre enn én gang per måned, ifølge SSBs levekårsundersøkelse fra 2014. Det er derfor også grunn til å tro at deltakelse på frilftsaktivitetene som har fått tilskudd øker målgruppens deltakelse i friluftsliv.

Vår gjennomgang taler for at tilskuddsordningen resulterer i økt deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, altså høy grad av måloppnåelse på dette punktet. Selv om addisjonaliteten er høy, kan vi ikke si at det er et én-til-én-forhold mellom det rapporterte deltakertallet på aktivitetene og måloppnåelse. En del av arrangementene ville sannsynligvis blitt gjennomført uten tilskudd. Det er også uklart hva de rapporterte aktivitetstallene representerer. Til tross for høy grad av måloppnåelse kan vi derfor ikke tallfeste økt friluftsliv av personer med innvandrerbakgrunn.

Effekt på integrering av personer med innvandrerbakgrunn i samfunnet

Det er mange ulike forhold som påvirker integreringen, og deltakelse i friluftsliv kan være en faktor. Friluftsliv er imidlertid en viktig del av den nasjonale identiteten og den norske kulturarven, kan gi økt forståelse for disse verdiene, og være arena for inkludering og integrering. I St. Meld. 18 (2015-2016) fremheves det at friluftsliv kan være en god inngang til inkludering og forståelse av det norske samfunnet for personer med innvandrerbakgrunn. På spørsmål om hva de som er spurt legger i integrering i friluftslivssammenheng, uttrykker flere at friluftsliv kan gi en økt forståelse for og glede ved et viktig aspekt ved det norske samfunnet, men at det også handler om å forstå hverandre og finne en felles glede i friluftsliv. Flere nevner spesielt høsting som en arena hvor personer med innvandrerbakgrunn kan oppleve at de føler mestring og allerede har kunnskap fra hjemlandet som de kan ta i bruk i Norge. Det er blant annet fremhevet at personer kan kjenne igjen de samme vekstene, og lære noe tilbake om hvordan disse kan brukes. Andre har trukket frem at enkelte kommer fra steder med høye fjell og er gode til å bevege seg i fjellet, og gjerne finner at de har mye å bidra med tilbake.

Blant de spurte fremheves det i stor grad at det er utfordrende å si noe om konkrete effekter på integrering som direkte følge av aktivitetene. Det gjøres ikke konkrete oppfølgende målinger av deltakerne, og det finnes heller ikke et entydig mål på grad av integrering. I første omgang kan man tenke integrasjon målt som tilhørighet, tillit og tilegning av «norske» holdninger. I neste omgang kan man tenke seg at man tilegner seg språk og ferdigheter som kan gi innpass på helt avgjørende arenaer som utdannings- og arbeidslivet. Integrering kan også måles med negative indikatorer som kriminalitet eller manglende yrkesdeltagelse.

Flere av de vi har intervjuet trekker imidlertid frem konkrete eksempler på hvordan tiltakene kan ha bidratt til økt integrering blant deltakere og deres omgangskrets. Blant annet fremheves det at tiltakene bidrar til økt forståelse for norsk friluftsliv og muligheter som ligger i bruk av naturen, deltakelse gjennom organisasjoner eller annet. Det nevnes også at tiltakene bidra til å skape trygghet og redusere barrierer, slik at det er en lavere terskel for å gjennomføre tilsvarende friluftaktiviteter i ettertid. Dette kan for eksempel gjelde å dra på fisketurer, eller besøke turområder som man har blitt introdusert for. Flere nevner blant annet at personer som har deltatt har uttrykt et ønske om å ta med familie og kjente på tilsvarende turer i etterkant av arrangementene, og det er også trukket frem eksempler hvor man har møtt tidligere deltakere på tur i skog og mark. En har nevnt at ved å informere og introdusere personer med innvandrerbakgrunn for leirskoleopphold kan man redusere barrierene for barns deltakelse på slike arrangementer. Andre har trukket frem at å få noen referansepunkter til steder og aktiviteter kan gjøre det lettere å relatere seg til aktiviteter som arrangeres gjennom skole eller andre arenaer, for eksempel turer til steder i nærområdet eller skidager.

Figur 4.5 Eksempel på sitater fra en av de største tilskuddsmottakerne, fra aktiviteter gjennomført i 2017

«Det blir mye humor, latter og prating – og vi blir kjent med hverandres kultur»

«Vi ser på våre driftsrunder at friområdene blir tatt i bruk av innvandrere etter at vi har tatt de med dit og vist dem mulighetene.»

«(...) Det har vært en god måte å ta norskundervisningen ut av klasserommet og over i praktisk anvendelse. Dette er en ypperlig måte for å forsterke språkforståelsen. Mange av deltakerne har selv tatt initiativ til å tilegne seg mer kunnskap om de ulike mulighetene som finnes til aktivitet utenfor stuedøra. Dette har også vært en bevisstgjøring av deltakernes kostholdsvaner. (...)»

«Dette er verdifulle tiltak for å integrere barn i lokalsamfunnet og gi dem grunnleggende ferdigheter i det å gå på ski. ... Barna har fått gode opplevelser på ski og mye leik sammen med andre barn som vil gjøre at dette er aktiviteter de kanskje har lyst til å fortsette med.»

«De aller fleste deltakerne viser stor begeistring over å få delta på disse opplæringsdagene. De synes det er godt å komme ut i naturen, og fint å prøve nye aktiviteter i trygge omgivelser og med kyndig veiledning, og setter pris på å bli bedre kjent med norske friluftslivstradisjoner og norsk kultur. De føler seg tryggere på å ta seg ut i naturen på egen hånd, og blir inspirert til å ta med familie og venner på tur. Vi mener bestemt at disse dagene bidrar til inkludering og varig deltakelse i friluftslivet for svært mange, med den helsegevinsten det også innebærer.»

«Flere var vant med å lage mat på bål fra sine hjemland, men visste ikke når og hvor de hadde lov å tenne bål i Norge. De ga uttrykk for at det var nyttig å lære om allemannsrett og båtreger. De var veldig interessert i å lære om hva vi kan spise av det vi finner i fjæra her. Mange delte erfaringer fra egne hjemland.»

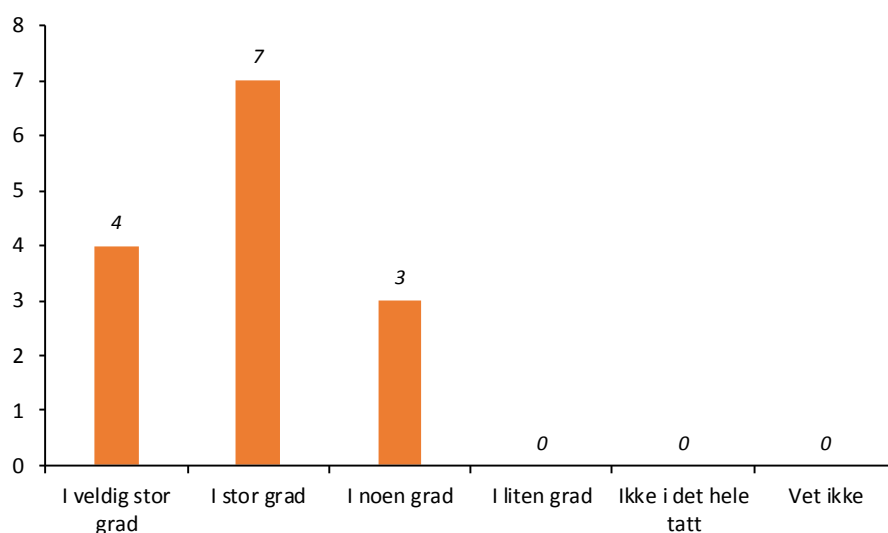
«Brukerne tar i bruk flere av de muligheter de har blitt presentert for, både alene og med sine familier og venner.»

«Et annet moment som gir tro på at tiltaket har varig effekt er det store interesse for fiske. ... Mange har skaffet seg eget fiskeutstyr og bruker enhver anledning til å dra på fisketur.»

Det trekkes i stor grad frem at personer opplever å ha det gøy gjennom friluftaktiviteter, deler gode erfaringer med andre og tar del i den samme turgleden som mange nordmenn føler. Flere av aktivitetene virker som arenaer hvor man kan bli kjent med nye personer og få mulighet til å delta i videre aktiviteter gjennom organisasjonen som arrangerte aktiviteten, eller bli introdusert for andre som tilbyr andre friluftaktiviteter. En av organisasjonene nevnte at personer med innvandrerbakgrunn som har viktige roller i organisasjonene og/eller i forbindelse med gjennomføringen av aktivitetene er gode forbilder for andre som viser barn og ungdom at man kan komme opp og frem i samfunnet. Et annet aspekt som er sentralt i integreringsøyemed er at man som regel snakker norsk på friluftaktivitetene, og at man kan bedre språkferdighetene og lære ord og uttrykk, særlig knyttet til aktivitetene man gjennomfører.

Gjennom spørreundersøkelsen fremkommer det at 79 prosent av respondentene mener aktivitetene har bidratt til integrering av personer med innvandrerbakgrunn. Ingen oppgir at aktivitetene antas å ha liten eller ingen virkning på integrering.

Figur 4.6 I hvilken grad tilskuddsmottakerne mener at aktiviteten/-ene i 2016 og 2017 har bidratt til integrering, antall svar summert over hvert svaralternativ*



*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

Gjennomgangen tilsier ordningen bidrar positivt på integrering av personer med innvandrerbakgrunn, det vil si høy måloppnåelse. Samtidig har vi ikke grunnlag for å tallfeste eller konkretisere i hvor stor grad tilskuddsordningen har effekt på integrering, eller om andre integreringstiltak har vært viktigere drivkrefter når en registrerer høyere grad av måloppnåelse. Vi vet også for lite om målgruppen til å si noe om i hvilken grad den består av innvandrere som ville blitt integrert gjennom arbeid og utdanning «uansett», eller om man i betydelig grad har nådd grupper som gjennom deltakelse i friluftslivet har fått en innfallspurt til norsk samfunnsliv som de ellers ville manglet. I tillegg vet vi for lite om de som nås med tiltakene med hensyn til kjønn, alder og landbakgrunn. Et interessant tilleggspunkt er om innvandrere gjør friluftsliv på en annen måte og med et annet formål enn etnisk norske.

5. Evaluering av tilskuddsforvaltningen

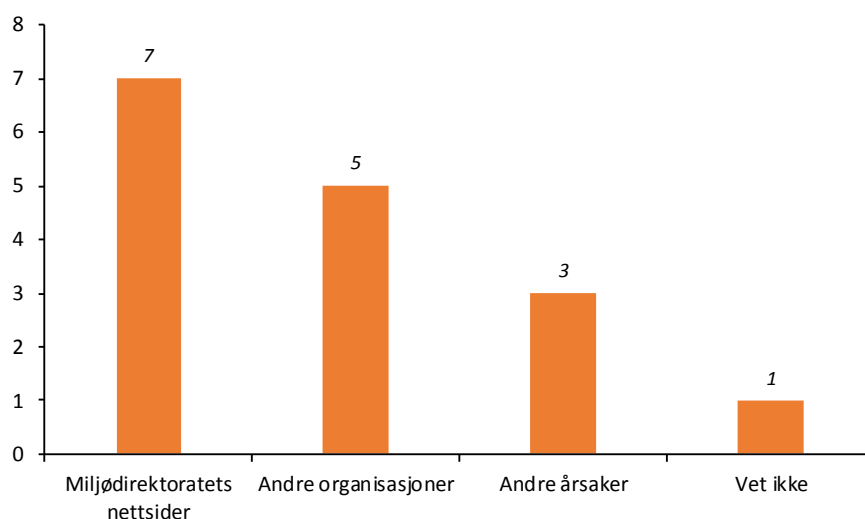
De fastsatte målsetningene og tildelingskriteriene er ikke entydige, og det er utfordrende for Miljødirektoratet å skille ut søknadene som bidrar til høy måloppnåelse. Mottakere har uttrykt at de i alt er fornøyd med søknads-, tildelings- og rapporteringsprosessene, men at sen tildeling av midler skaper lav forutsigbarhet, og at det er utfordrende å rapportere på de ulike grupperinger av deltakere (eksempelvis barn, ungdom og barnefamilier).

I vurderingen av forvaltningen av tilskuddsordningen fokuserer vi på i hvilken grad tilskuddet er kjent blant de som er i målgruppen, prioritering av prosjekter og størrelsen på tildelt tilskuddsbeløp, og hvordan brukerne oppfatter søknadsprosessen og krav til rapportering og ressurser knyttet til denne. I tillegg vurderer vi om tilskuddet blir anvendt i samsvar med formålet og hvordan dette eventuelt kan dokumenteres.

5.1. Tilskuddsordningens tilgjengelighet

Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn ble innført i 2013. I spørreundersøkelsen kartla vi hvordan tilskuddsmottakerne fikk vite om tilskuddsordningen, se Figur 5.1. Her oppga over 50 prosent av respondentene at de fikk kjennskap til ordningen gjennom Miljødirektoratets nettsider, og om lag 40 prosent fikk informasjon fra andre organisasjoner.

Figur 5.1 Hvordan tilskuddsmottakerne fikk kjennskap til tilskuddsordningen, antall svar summert over hvert svaralternativ *

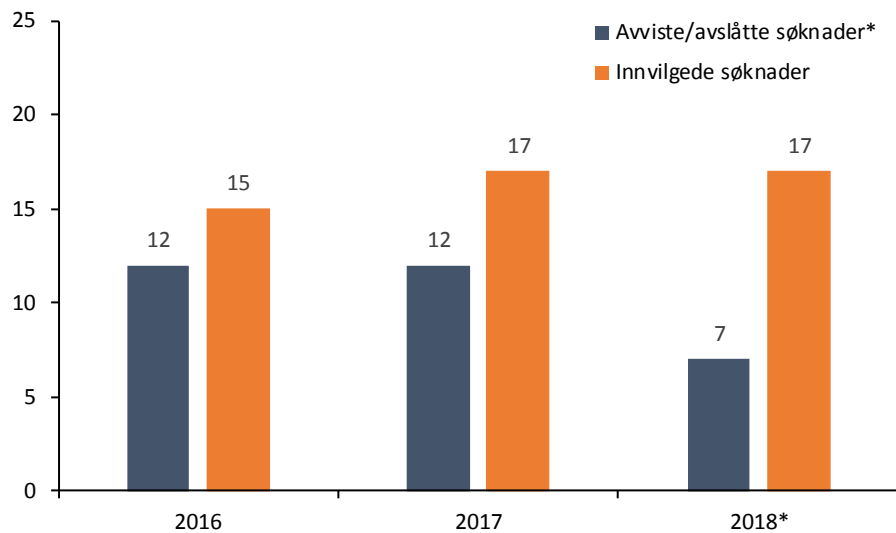


*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere har svart, de kunne krysse av flere svaralternativer. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

Tilskuddsordningen er en begrenset ordning i den forstand at det er strenge krav til hvem som kan søke. I henhold til forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn § 2, kan interkommunale friluftsråd og sentralledet i frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret, og som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, motta tilskudd. Organisasjonen må ha etablert lokallag og aktivitet i minimum to fylker. Disse begrensningene har i stor grad blitt misforstått i evalueringsperioden. Som vist i Figur 5.2 utgjorde avviste og avslåtte søknader, som i all hovedsak består av avvisinger med bakgrunn i at søker ikke er sentral organisasjon, over 40 prosent av total søknadsinnang.

Tallene fra 2018 taler for at antall avvisninger er nedadgående. Uansett påfører de avviste søknadene en unødvendig tidsbruk for Miljødirektoratet, og ikke minst de som misforstår og søker. Flere av de avviste har blitt oppfordret til å søke på tilskuddsordningen til friluftaktivitet.

Figur 5.2 Antall avviste/avslåtte og innvilgede søknader på tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvanderbakgrunn



**De avviste/avslåtte søknadene består i all hovedsak av avviste søknader med bakgrunn i at søker ikke tilfredsstillt kriteriene for å kunne få innvilget søknad. Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics*

En forklaring på nedgangen i avvisninger kan være at Miljødirektoratet har de siste årene tydeliggjort hvilke typer organisasjoner som kan motta tilskudd gjennom ordningen på innloggingssiden til søknadsskjema til det elektroniske søknadssenteret, se Figur 5.3. En forklaring på at flere søkere fortsatt misforstår at det kun er sentrale organisasjoner, med aktivitet eller lokallag i minst to fylker, som kan motta tilskudd, kan skyldes at Miljødirektoratets nettside ikke er like tydelig. Det er ikke trukket frem noe spesielt vedrørende tilskuddsordningens tilgjengelighet gjennom dybdeintervjuene.

Figur 5.3 Tydeliggjøring av hvem som kan motta tilskudd gjennom ordningen i det elektroniske søknadssenteret

ELEKTRONISK SØKNADSSENTER MILJØ-DIREKTORATET TRENGER DU HJELP? LOGG UT

Søknader Mine søknader Mine rapporter Min profil

Tilskudd til friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn (kap. 1420 post 78)

Mål for ordningen og målgruppe

Målet for ordningen er å medvirke til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn.

Hvem kan søke?

Denne ordningen gjelder **bare for sentrale organisasjoner**. Lokale tiltak for personer med innvandrerbakgrunn kan man søke om på vanlige [tilskudd til friluftsliv via aktuell fylkeskommune](#).

Målgruppen for denne ordningen er Friluftsrådenes Landsforbund, Oslofjordens Friluftsråd og sentralledet i frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret og som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, og som har etablert lokallag og aktivitet i minimum 2 fylker. [Ingen andre kan søke på denne ordningen.](#)

Åpne søknadsskjema

Du kan åpne søknadsskjema og starte på en veiviser som vil lede deg igjennom de ulike stegene som trengs for å levere en søknad.

ÅPNE SØKNADSSKJEMA

Søknadsfristen er ute

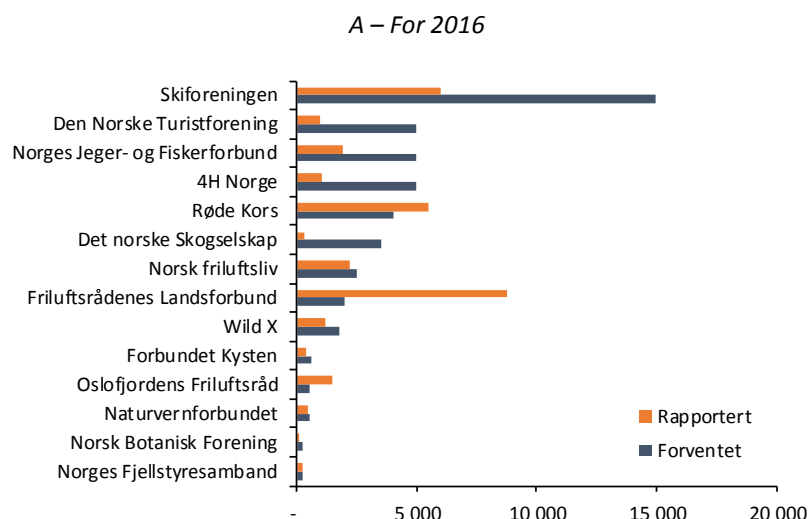
Nyttige lenker

→ [Rundskriv - Tilskudd til friluftsliv 2018](#)

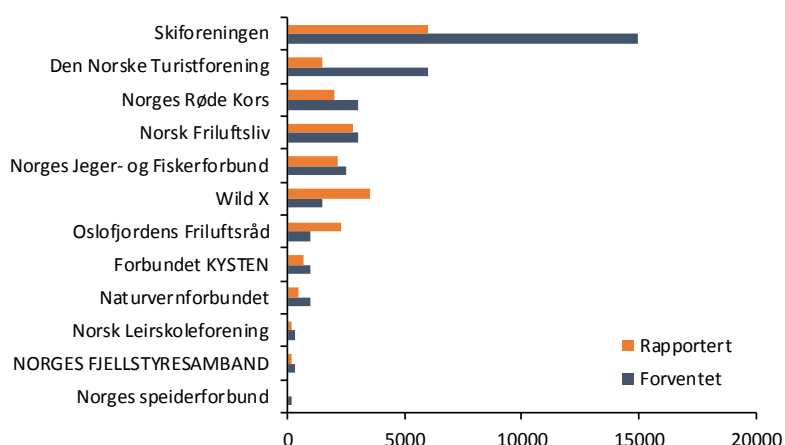
Kilde: Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter, bearbeidet av Menon Economics

I tillegg til at tilskuddsordningen må være kjent og tilgjengelig for de som er berettiget til å søke om tilskudd, må tilskuddsmottakerne også evne å nå ut til målgruppen og stimulere til at de deltar på aktivitetene for at formålet med ordningen skal kunne nås. For å nå ut til personer med innvandrerbakgrunn, er det flere som har inngått samarbeid med ulike aktører og jobber aktivt for å nå ut til målgruppen og stimulere til deltakelse på aktiviteter og/eller ta aktivt del i organisasjonen. Et av tildelingskriteriene dreier seg også om at søknadene skal inkludere en plan for markedsføring av tiltaket overfor aktuell målgruppe. Figur 5.4 viser at det, med noen få unntak, er vanskeligere å rekruttere så mange deltakere med innvandrerbakgrunn som forventet.

Figur 5.4 Forventet og rapportert antall deltakere med innvandrerbakgrunn*



B – For 2017



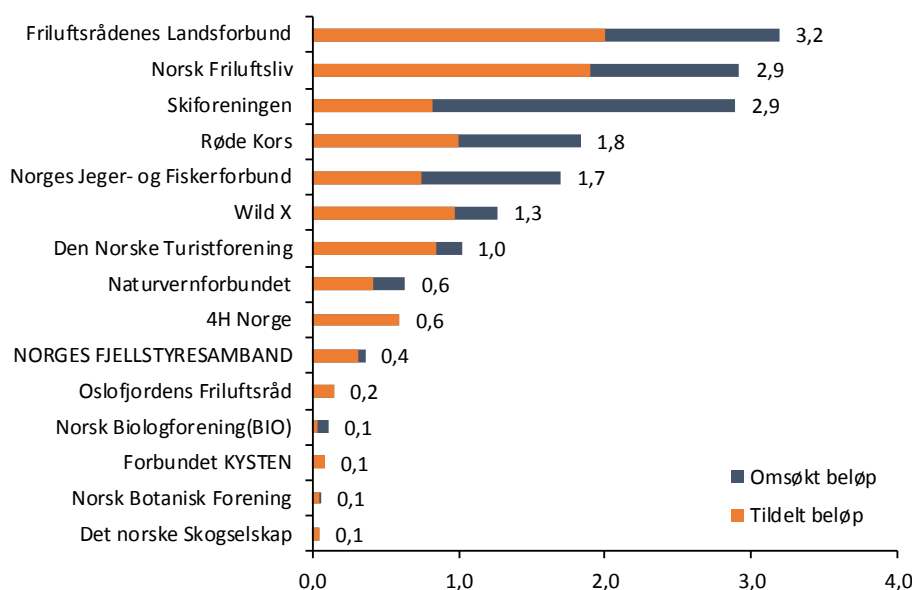
*Oversikten er ikke fullstendig med bakgrunn i ufullstendig rapportering. Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics

5.2. Søknadsprosessen

Miljødirektoratet har en årlig ramme for tildeling av tilskudd som skal fordeles etter formålet med ordningen. Søknadsbehandlingen starter med å gjennomgå alle søknader for å kontrollere at hver og én av tilskuddssøkerne tilfredsstiller søknadskriteriene. Søknader som ikke tilfredsstiller kriteriene avvises. I de tilfeller hvor avviste søkere er berettiget til å motta tilskudd fra fylkeskommunen, informeres de om at denne muligheten finnes og oppfordres til å heller søke gjennom tilskuddsordningen for friluftsliv. Deretter starter søknadsbehandlingen. I 2016 og 2017 har ingen søknader fra søkere som tilfredsstiller kriteriet fått avslag. For å ikke overskride tilskuddsrammen på 10 millioner kroner per år, nedskaleres de omsøkte beløpene. Prioriteringen mellom søknadene omfatter derfor i praksis en vurdering av hvor mye hver søker skal få i tilskudd av rammen på 10 millioner kroner.

I 2016 tilfredsstilte 15 søknader kriteriene for å motta tilskudd. Det var stor variasjon i søknadsbeløpene. Friluftsrådenes Landsforbund søkte om 3,2 mill. kroner, mens Det norske Skogselskap søkte om 50 000 kroner. Tildelte midler varierte mellom 2 millioner kroner og 50 000 kroner. I 2016 tildelte Miljødirektoratet en større andel av omsøkt beløp til søknader med små omsøkte beløp. Forklaring er gitt under figur 5.6.

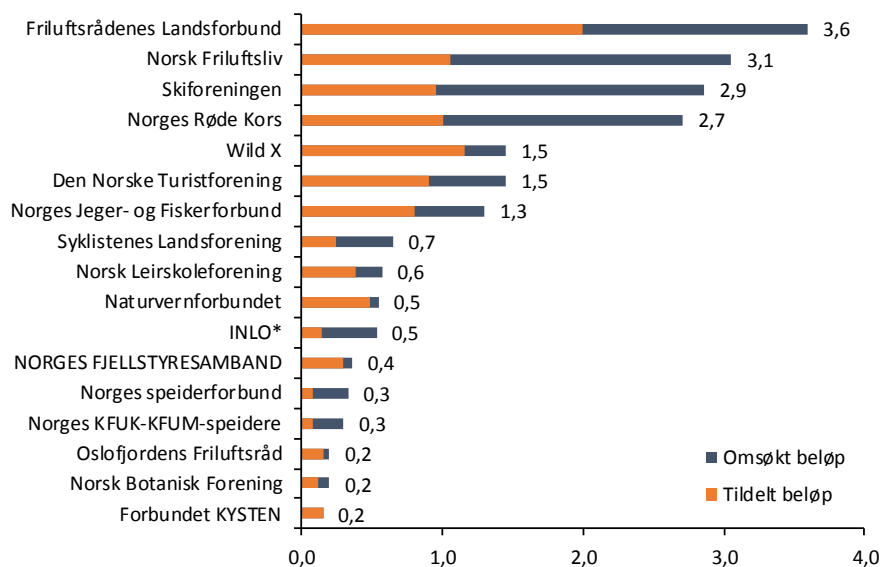
Figur 5.5 Omsøkt og tildelt beløp gjennom tilskuddsordningen i 2016



Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics

17 søknader tilfredstilte kriteriene for å motta tilskudd i 2017. Variasjonen i beløpene som det ble søkt om var noe større enn i 2016. Friluftsrådernes Landsforbund søkte om 3,6 millioner kroner, mens Forbundet KYSTEN søkte om 150 000 kroner. Tildelte midler varierte mellom 2 millioner kroner og 150 000 kroner. Også for 2017 tildelte Miljødirektoratet en større andel av omsøkt beløp til søknader med små omsøkte beløp.

Figur 5.6 Omsøkt og tildelt beløp gjennom tilskuddsordningen i 2017



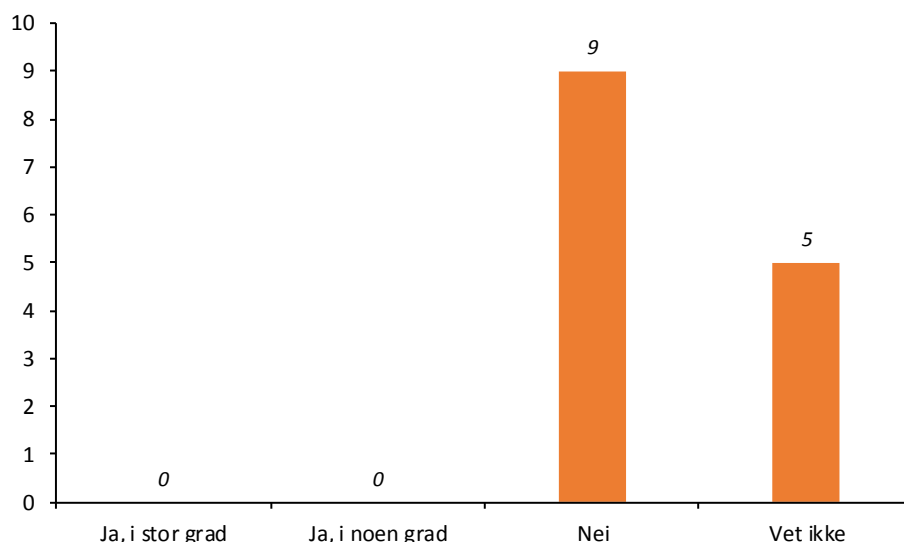
*INLO mottok også tilsvarende beløp i støtte gjennom tilskudd til friluftaktivitet, som innebærer at de totalt sett fikk tildelt en større andel enn figuren gir uttrykk for. Kilde: Miljødirektoratet, bearbeidet av Menon Economics

At flertallet av søknadene hadde søknadsbeløp lavere enn gjennomsnittet kan tolkes som en prioritering av relativt små søknader. Miljødirektoratet begrunner dette med at det gir liten mening å avkorte et lite søknadsbeløp, siden det da er vanskeligere å få gjennomført aktivitetene. Prioriteringen av søknader bærer preg av at

alle som er kvalifiserte mottar tilskudd, fremfor at det prioriteres mellom søknader ved større tildelinger til noen og avslag til andre. En av årsakene synes å være at det er vanskelig å skille ut søknadene som bidrar til høy måloppnåelse, og at målsetningene og tildelingskriteriene ikke er entydige. Dette må sees i lys av at det søkes om et stort mangfold av aktiviteter, som skiller seg både når det gjelder innhold og varighet.

Tilskuddsmottakerne og deres erfaringer og ressursbruk knyttet til søknadsprosessen er viktig for å forbedre innretningen av ordningen, men også for å redusere både brukernes og forvalters kostnader knyttet til ordningen. I forbindelse med søknadsprosessen bruker de som søker om tilskuddsmidler gjerne ressurser på å kartlegge behov og planlegge aktiviteter på lokallagsnivå, koordinere søknad fra sentralt hold og gjennomgå søknadsprosessen med utforming og innsending av søknad. Informantene gir inntrykk av at ressursbruken på søknadsprosessen varierer, og blant annet avhenger av om de tidligere har søkt og mottatt midler gjennom ordningen. I spørreundersøkelsen kartla vi hvordan brukerne opplevde søknadsskjemaet og om det var muligheter for forenklinger i forbindelse med søknadsprosessen. Figur 5.7 viser svarene tilskuddsmottakere. Over 64 prosent av respondentene mener det ikke er muligheter for å gjøre forenklinger i søknadsprosessen, mens øvrige oppgir at de ikke vet.

Figur 5.7 I hvilken grad tilskuddsmottakerne mener at søknadsprosessen og søknadsskjemaene kan forenkles, antall svar summert over hvert svaralternativ*

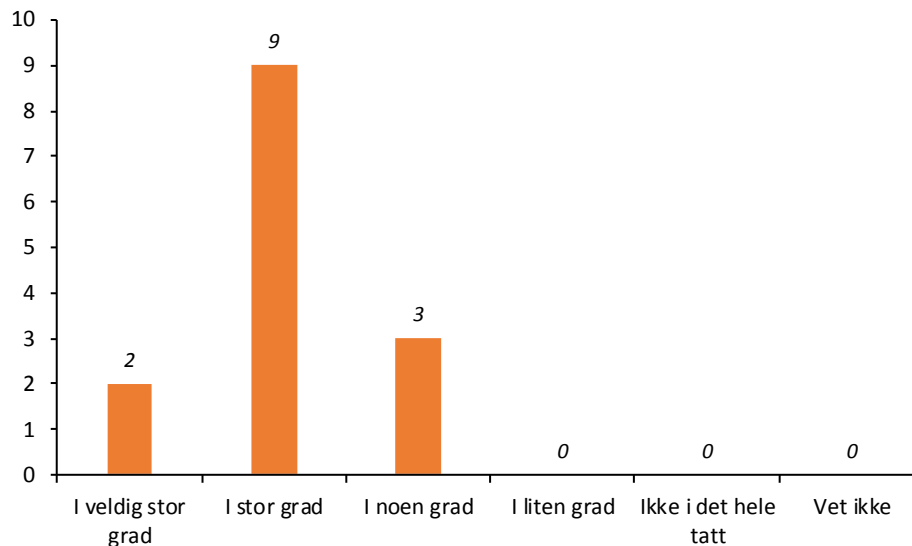


*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere har svart. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

Det er heller ingen i dybdeintervjuene som har konkrete innspill til hvordan søknadsprosessen kan forbedres, men flere trekker frem manglende forutsigbarhet som en utfordring. Det oppgis at tiden det tar fra man søker til man får svar på om søknaden er innvilget gjør det utfordrende å planlegge og gjennomføre aktivitetene. Dette gjør seg særlig gjeldende for de aktivitetene som planlegges tidlig på året. Søknadsfristen er rundt januar gjeldende år, og organisasjonene får gjerne beskjed om tildeling av midler rundt mai. Flere har påpekt at lite forutsigbarhet gjør at organisasjonene enten starter planlegging, og eventuelt gjennomføring, av aktiviteter før de vet om de får støtte gjennom tilskuddsordningen, og dermed påtar seg en økonomisk risiko, og/eller at aktivitetene starter opp noe senere enn ideelt. Flere har forespurt Miljødirektoratet om aktivitetene kan utsettes, for eksempel vinteraktiviteter som ønskes gjennomført i starten av påfølgende år.

I spørreundersøkelsen fremkommer at i underkant av 80 prosent mener tildelingskriteriene er hensiktsmessige i stor eller veldig stor grad, se Figur 5.8. Intervjuene gir heller ingen indikasjon på at noen har innsigelser til tildelingskriteriene eller mener de er lite hensiktsmessige.

Figur 5.8 I hvilken grad tilskuddsmottakerne mener at tildelingskriteriene er hensiktsmessige, antall svar summert over hvert svaralternativ*



*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere har svart. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

5.3. Rapportering

Tilskuddet skal benyttes slik det er beskrevet i søknaden. For å kunne kontrollere om dette skjer, er en avhengig av rapportering fra tilskuddsmottakere i etterkant av gjennomført prosjekt. Eksempelvis rapporteres det på prosjektreknskap, som sees opp mot prosjektbudsjettet i søknaden, og det skal rapporteres på antall som deltok på aktivitetene fra ulike grupper av personer og aldersfordeling på deltakerne, som kan sees opp mot forventet antall deltakere i prosjektsøknaden. Deler av det som rapporteres berører målet for ordningen og tildelingskriteriene, som vist i delkapittel 4.3. I spørreundersøkelsen har vi kartlagt hvordan brukerne vurderer rapporteringen og de krav som stilles, se Figur 5.9.

Figur 5.9**I hvilken grad tilskuddsmottakerne mener at kravet til rapportering er for omfattende, antall svar summert over hvert svaralternativ***

*N = 14 av 20 tilskuddsmottakere har svart. Kilde: Svar på spørreundersøkelse, bearbeidet av Menon Economics

Rundt 65 prosent av respondentene mener at kravene til rapporteringen i liten eller ingen grad er for omfattende, mens om lag 35 prosent mener krav til rapportering er for omfattende i stor eller noen grad. I dybdeintervjuene synes flere det er komplisert å rapportere på antall deltakere innenfor ulike typer kategorier/målgrupper. I rapporteringsskjemaet bes respondentene fylle ut antall deltakere innenfor aldersgrupper 0-12 år, 13-19 år, 20-66 år og 67 år og eldre, samt antall personer innenfor følgende målgrupper:

- Personer med innvandrerbakgrunn
- Personer med etnisk norsk bakgrunn
- Personer med nedsatt funksjonsevne
- Personer som er svært fysisk aktive
- Personer som er moderat fysisk aktive
- Personer som er lite fysisk aktive
- Totalt antall deltakere

De intervjuede ga uttrykk for at det er spesielt utfordrende å rapportere på antall personer med nedsatt funksjonsevne og hvor fysisk aktive deltakerne er. Flere av respondentene oppgir at de ikke spør, eller ønsker å spørre, deltakerne om slike forhold, og at de isteden må basere seg på skjønnsmessige vurderinger av deltakernes fysiske aktivitetsnivå og funksjonsevne. Enkelte har også nevnt at det kan være utfordrende å vurdere personers alder, og at rapporteringen også på dette punktet baserer seg på skjønnsmessige vurderinger. Det har også blitt stilt spørsmål til hvordan skillet mellom personer med etnisk norsk bakgrunn og innvandrerbakgrunn går. Spesifiseringen av antallet deltakere fordelt mellom ulike kategorier stemmer heller ikke alltid med totalsummen som er oppgitt. For eksempel summerer ikke alltid antallet personer med innvandrerbakgrunn og etnisk norsk bakgrunn seg til det samme som totalsummen og/eller antall personer innenfor kategoriene fysisk aktivitetsnivå. Enkelte har unnlatt å spesifisere antall innenfor hver kategori og oppgir kun totalt antall deltakere.

Det er relevant å rapportere deltakelse av personer med innvandrerbakgrunn, siden hensikten med ordningen er å bidra til økt friluftaktivitet nettopp for denne gruppen. Det varierer hvorvidt tiltakene som mottar tilskudd baserer seg på særskilte tiltak som gjennomføres med denne gruppen alene, eller om organisasjonene mener det er hensiktsmessig å gjennomføre aktiviteter med personer med innvandrerbakgrunn og personer med etnisk

norsk bakgrunn samlet. Gitt at barn og barnefamilier er en prioritert målgruppe for ordningen, synes det også rimelig å rapportere på deltakelse blant denne gruppen. Det kan imidlertid stilles spørsmål ved om det er nødvendig å rapportere på alle øvrige kategorier, for eksempel om Miljødirektoratet trenger å vite hvor mange som antas å ha nedsatt funksjonsevne. Dette er heller ikke spesifikt nevnt som en målgruppe for tilskuddsordningen. Gitt dagens innretning ønsker man også å prioritere personer som er lite fysisk aktive, men rapporteringen vil i liten grad være konsistent og entydig målbar så lenge organisasjonene ikke ønsker eller har mulighet til å vurdere dette. Som tidligere nevnt kan det også være ulikt hva som legges i antall deltakere, og man må være varsom med å bruke antall deltakere til annet enn som en indikasjon på deltakelse. Tallene får heller ikke synliggjort nyanser som varighet av aktivitetene, og i hvilken grad personer i målgruppen deltar på flere aktiviteter. Intervjuer og rapportering fra organisasjonene gir også inntrykk av at dette kan tolkes noe ulikt.

6. Mulige forbedringer av ordningen

Basert på evalueringen og resultatene av evalueringen har vi identifisert fem forhold som vi mener bør vurderes i videreføringen av ordningen. Tre av disse er rettet mot den overordnede innretningen av ordningen, mens to er rettet mot ordningen slik den er utformet og praktisert i dag. Med bakgrunn i at målet ikke er entydig er det utfordrende å prioritere mellom søknader. På denne bakgrunn mener vi derfor at man bør vurdere å formulere målet med ordningen mer entydig. Det er også gode argumenter for å spisse målgruppen fra personer med innvandrerbakgrunn til de innvandrere som har størst behov for aktivisering og integrering.

Gjennomgang av søknader og innvilgelser for 2016-2018 viser at over 90 prosent av den samlede tilskuddsrammen på 10 millioner kroner per år fordeles til de samme sentrale organisasjonene. Uten en spissing av målet er det grunn til å tro at denne praksisen vil fortsette. Da bør det vurderes å innlemme tilskuddsordningen i organisasjonenes driftstilskudd. Vi har også forslag til hvordan rapporteringen kan forenkles og hvordan man kan redusere ressursbruken forbundet med søknader fra organisasjoner som ikke tilfredsstiller søkekriteriene. Vi har valgt å formulere forslagene som en meny av justeringsmuligheter og drøfter positive og negative konsekvenser av hver av justeringene.

6.1. Forslag til justeringer av innretningen av ordningen

Bør målet tydeliggjøres?

Situasjon. Målet for tilskuddsordningen er at den skal bidra til økt deltakelse i helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn. I Prop. 1 S (2017-2018) er det i tillegg presisert at man gjennom ordningen skal bidra til å øke integrering av personer med innvandrerbakgrunn i befolkningen ellers. Dette innebærer målsettinger om både aktivisering gjennom friluftsliv og at aktiviseringen skal utløse integrering. I tillegg skal aktivitetene som får støtte være helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig. Jf. rundskriv T-1/17 skal barn, unge og barnefamilier med innvandrerbakgrunn prioriteres. Ellers skal søknadene prioriteres etter følgende tildelingskriterier:

- er lite ressurskrevende og lett tilgjengelig
- fører til økt integrering av personer med innvandrerbakgrunn
- blir gjennomført i nærmiljøet, med særlig vekt på byer og tettsteder
- bidrar til økt deltakelse over tid
- inkluderer en plan for markedsføring av tiltaket overfor aktuell målgruppe

I forskriften er det også trukket frem at tilskuddsordningen skal prioritere personer som er lite fysisk aktive.

Basert på den opprinnelige målformuleringen, tillegget fra Prop. 1 S (2017-2018), tildelingskriteriene og forskriften skal man ta hensyn til over ti forhold i prioriteringen av søknader.

Problem. For støtteordninger med en fastsatt ramme for tildeling som har ett mål, er det grunnleggende prinsippet for prioriteringer å velge de prosjektene som gir størst måloppnåelse per krone. Et flerdelt mål er vanskeligere å prioritere etter enn ett entydig mål. Formuleringen av målet og tildelingskriteriene satt for tilskuddsordningen vil gjøre det vanskelig å finne gode argumenter for å prioritere en søknad foran en annen, og resultatet er sannsynligvis at man med de samme midlene kunne fått til mer. Praksisen i tilskuddsforvaltningen underbygger dette argumentet. Prioriteringen av søknader som skal få tilskudd og fastsettelse av tilskuddsbeløp bærer preg av at «alle skal få». Miljødirektoratet gjør det på denne måten fordi det er vanskelig å skille ut

søknadene som bidrar til høy måloppnåelse og å kunne stå for vurderingen i etterkant. I tillegg kan ulike tiltak være med på å utfylle hverandre.

Mulige løsninger. Dette kan løses ved å la tildelingskriteriene bli bestemt av de som forvalter ordningen, og ved å konkretisere et mer entydig mål. Ut fra dagens målformulering kan man velge å fokusere på at tilskuddet skal rettes mot å utløse mest mulig friluftslivsaktiviteter for målgruppen. Målet kan for eksempel formuleres slik (alternativ målformulering 1): *Målet for tilskuddsordningen er at den skal bidra til økt deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn.*

Noen vil kunne være opptatt av at det er kvalitet og ikke kvantitet man ønsker å oppnå. Det kan derfor argumentere for at man ikke bør fokusere på aktivitet i seg selv, men aktivitet som utløser varig økt friluftsliv for den enkelte. Med det som utgangspunkt kan målet for eksempel formuleres slik (alternativ målformulering 2): *Målet for tilskuddsordningen er at den skal bidra til økt varig deltakelse i friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn.*

Et tredje alternativ er å fokusere på å få mest mulig integrering av målgruppen gjennom en målformulering av typen (alternativ målformulering 3): *Målet for tilskuddsordningen er at den skal bidra til integrering av personer med innvandrerbakgrunn, ved at de deltar i friluftslivsaktiviteter.*

Konsekvenser. De tre alternative målformuleringene gjør det prinsipielt enklere å prioritere søknader samt rapportere og evaluere måloppnåelsen av ordningen. Alternativ målformulering 2 og 3 stiller imidlertid krav til at den som prioriterer søknader i Miljødirektoratet innehar tilstrekkelig kunnskap om hhv. i hvilken grad friluftslivsaktivitetene som det søkes om tilskudd til:

- i. bidrar til varig friluftsliv
- ii. bidrar til integrering

Ad i) Tilegnelse og vedlikehold av kunnskap om hvilke typer friluftslivsaktiviteter som bidrar til varig deltakelse blant personer med innvandrerbakgrunn: Miljødirektoratet kan opparbeide seg kunnskaper om dette gjennom å innhente erfaringer fra deltakerne som har fått tilskudd. Det kan med stor sannsynlighet øke de administrative og økonomiske kostnadene for Miljødirektoratet.

Ad ii) Integreringsfaget er utenfor Miljødirektoratets fagansvar, og tilhører i dag IMDi. Hvis man målretter tilskuddsordningen mot å få til økt integrering, må det derfor vurderes om Miljødirektoratet i det hele tatt skal ha ansvaret for tilskuddsordningen. Under en slik målformulering ville kanskje den beste organiseringen vært at Miljødirektoratet eller IMDi fikk ansvaret for ordningen, men at de samarbeidet om prioriteringen av tilskuddspotten. Uansett bør en slik tilnærming i stor grad bygge på et godt og oppdatert kunnskapsgrunnlag om hvordan friluftslivsaktiviteter kan bidra til integrering og ikke minst hvordan ulike typer aktiviteter bidrar til integrering. Siden en innretning av målet mot å øke integreringen både vil kreve samarbeid mellom direktoratene og utløse behov for tilegnelse og vedlikehold av kunnskap, vil sannsynligvis denne innretningen ha de største samlede kostnadene.

Bør målgruppen spisses?

Situasjon. Ifølge Meld. St. 18 (2015-2016) er deltakelsen i friluftsliv blant ikke-vestlige innvandrere betydelig lavere enn for befolkningen ellers.⁴ Målet og tildelingskriteriene til tilskuddsordningen er rettet mot personer med innvandrerbakgrunn generelt.

Problem. Det kan argumenteres for at tilskuddsordningen ikke er spisset mot de personer med innvandrerbakgrunn som har størst behov for aktivisering og integrering. Hvis behovet for friluftaktivitet er større for undergrupper av innvandrere, vil en spissing av ordningen kunne bidra til høyere grad av måloppnåelse.

Mulig løsning. En løsning kan være at man tydeliggjør at målet med ordningen er å øke friluftaktiviteten for undergrupper av personer med innvandrerbakgrunn.

Konsekvenser: En spissing av målformuleringen og tildelingskriteriene mot personer med innvandrerbakgrunn som har størst behov for aktivisering og integrering vil i prinsippet ikke utløse noe annet enn at tilskuddsforvalter i prioritering av søknader må bruke den samme tiden på å prioritere annerledes. Fordelen vil være at man har større fokus på den delen av dagens målgruppe som sannsynligvis har størst behov for å delta på friluftaktiviteter.

Kan ordningen gjøres mer forutsigbar?

Situasjon. Gjennomgang av søknader og innvilgelser for 2016-2018 viser at over 90 prosent av den samlede tilskuddsrammen på 10 millioner kroner per år fordeles til de samme sentrale organisasjonene, se Tabell 2.1. Fra kapittel 5.2 har vi at prioriteringen mellom søknadene i praksis omfatter en vurdering av hvor mye hver søker skal få i tilskudd. Det er små variasjoner i hva den enkelte mottar fra år til år.

Problem. Mottakerne av tilskuddet bruker tid på å utarbeide søknader som de hvert år har fått innvilget. Tilskuddsordningen gir en uforutsigbarhet knyttet til hva mottakerne får og når pengene mottas. Det er naturlig å stille seg spørsmålet om det i det hele tatt er behov for å innrette ordningen som en tilskuddsordning.

Mulige løsninger. Siden en tydeliggjøring av målet (forslag i innledningen av delkapittelet) sannsynligvis vil bidra til at det er lettere å vurdere måloppnåelsen i hver enkelt søknad, kan man anta at et mer entydig mål bidrar til større grad av prioritering mellom søknadene. Forslagene som presenteres under er derfor kun aktuelle hvis dagens målformulering og tildelingskriteriene videreføres.

En løsning (alternativ 1) er å innlemme tilskuddsordningen i allerede eksisterende driftstilskudd til de samme mottakerne og rapporteringen med disse midlene. Motargumentet mot en så drastisk omlegging er at få nye sentrale organisasjoner har mulighet til å søke på ordningen. Det kan derfor vurderes om 90 prosent av rammen innlemmes i driftstilskuddet (andel av rammen som fordeles til de samme aktører, andelen kan vurderes), mens de øvrige 10 prosentene blir en søknadsordning som i dag (alternativ 2). Et annet alternativ (alternativ 3) er at det søkes om tilskudd for flere år av gangen. Denne innretningen forutsetter imidlertid at Miljødirektoratet må ta forbehold om at de kun kan betale ut midler for år 2-5 dersom de mottar midlene. Et siste alternativ (alternativ 4) er tildeling av midler tidligere i året for å øke forutsigbarhet og muligheter for planlegging for tilskuddsmottakere, enten gjennom en raskere tildelingsprosess og/eller at det tildeles midler med forbehold om

⁴ SSB (2008) problematisere distinksjonen mellom vestlige og ikke-vestlige innvandrere. På denne bakgrunn har vi i evalueringsrapporten valgt å gå bort fra denne distinksjonen.

finansiering. I intervjuene ble det også foreslått flere tildelingsrunder i løpet av året. Med bakgrunn i at tilskuddsordningen er relativt liten i størrelse har vi vurdert det forslaget som et urealistisk forslag og derfor ikke tatt det med i vurderingene.

Konsekvenser. Basert på informasjon fra samtaler med Miljødirektoratet og intervjuer av tilskuddsmottakerne har vi vurdert fordeler og ulemper av eventuelle endringer i innretningen av ordningen. Resultatet av vurderingene er vist i Tabell 6.1. Under tabellen forklares det hvorfor og hvordan vi har vurdert kostnadseffektivitet, forutsigbarhet for mottakere, øremerking mot målgruppen og insentiv til nytenking.

Tabell 6.1 Matrise for vurdering av konsekvenser ut fra dagens innretning

	Kostnads-effektivitet	Forutsigbarhet for mottaker	Øremerking mot målgruppen	Insentiv til innovasjon
Dagens innretning	-	-	-	-
Alternativ 1 – Innlemming i driftstilskudd	Høyere	Høyere	Lavere	Lavere
Alternativ 2 – Delvis innlemming	Litt høyere	Litt høyere	Litt lavere	Litt lavere
Alternativ 3 – Tilskudd gis for flere år av gangen	Litt høyere	Litt høyere	Lik	Litt lavere
Alternativ 4 – Tidligere tildeling innad i hvert år	Litt lavere	Litt høyere	Lik	Lik

Kostnadseffektivitet. Vår vurdering er at kostnadseffektiviteten vil øke for alternativ 1, 2 og 3 og bli lavere for alternativ 4. Ved helt eller delvis innlemming av tilskuddsordningen i driftstilskuddet vil man helt eller delvis gå bort fra at organisasjonene må søke og Miljødirektoratet slipper å behandle søknadene. For alternativet som omfatter at man gir tilskudd for flere år av gangen, blir det færre søknader som må skrives – samtidig som at søknadene må være mer omfattende. Det er grunn til å tro at den samlede ressursbruken for en stor søknad er mindre enn for 3-5 mindre søknader. En tidligere tildeling vil sannsynligvis øke ressursbruken siden det da må sendes et ekstra brev fra Miljødirektoratet til de som har fått innvilget søknaden.

Forutsigbarhet. Alle de foreslåtte endringene forventes å øke forutsigbarheten for tilskuddsmottaker når det gjelder å motta midler de har søkt på, men i ulik grad. Innlemmes tilskuddet i driftstilskuddet helt eller delvis (alternativ 1 og 2) vil henholdsvis alle eller i hvert fall en stor del av mottakerne vite på et tidligere tidspunkt om de får midler eller ikke. Gis tilskuddet for flere år av gangen (alternativ 3) gir det også rom for å planlegge aktivitetene i god tid for de skal gjennomføres. Det vil allikevel kunne være litt uforutsigbart det første året i tilskuddsperioden. Ved en tidligere tildeling (alternativ 4) er det også grunn til å tro at forutsigbarheten for mottakerne vil øke.

Øremerking til målgruppe. Formålet med ordningen er å øremerke midler til at personer med innvandrerbakgrunn skal delta på friluftaktiviteter. Det kan argumenteres for at innlemming i driftstilskuddet (alternativ 1 og 2) vil bidra til at midlene i mindre grad er øremerket målgruppen. For alternativ 3 og 4 vil sannsynligvis midlene bli like mye øremerket som i dag.

Insentiv til innovasjon. Selv om det ikke er et uttrykt mål med tilskuddsordningen er Miljødirektoratet opptatt av at tilskuddsmottakerne tenker nytt og kreativt for å finne gode måter å aktivisere målgruppen på. Helt eller delvis innlemming av tilskuddet i driftstilskuddet organisasjonene allerede mottar (alternativ 1 og 2) antas å

redusere incentivet til å tenke nytt og innovere i aktivitetene som tilbys målgruppen. Spesielt gjelder dette for alternativ 1. Gir man tilskudd for flere år av gangen (alternativ 3) kan det argumenteres for at incentivene til nytenking og innovasjon reduseres. Tidligere tildeling (alternativ 4) antas å ikke påvirke disse incentivene.

6.2. Forslag til justeringer av ordningen slik den er innrettet i dag

Kan rapporteringen gjøres mer anvendbar for å rapportere måloppnåelse?

Situasjon. Tilskuddsmottakere bes i dag om å rapportere på antall deltakere totalt og fordelt på ulike kategorier som alder, fysisk aktivitetsnivå, om deltakerne har nedsatt funksjonsevne og hvor mange etniske nordmenn og personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt. Rapporteringen er begrenset til organiserte turer eller aktiviteter som ikke er kurs eller opplæring. Antall deltakere kan være rapportert på ulike måter:

- Antall unike deltakere i målgruppen som har deltatt på friluftaktiviteter som det er gitt tilskudd til
- Antall deltakere i målgruppen som har møtt på hvert arrangement (eksempelvis en fisketur) summert over alle aktiviteter som det er gitt tilskudd til

Samtidig synliggjør ikke antall deltakere nyanser som varighet av aktivitetene og i hvilken grad personer i målgruppen deltar på flere aktiviteter. Uavhengig av dette kan man også argumentere for at det ikke er en entydig sammenheng mellom det som rapporteres og aktivitetens bidrag til måloppnåelsen.

Problem. Med bakgrunn i at antall deltakere kan være rapportert på ulike måter, må man være varsom med å bruke antall deltakere som indikasjon på aktivitet. Tallene får heller ikke synliggjort varigheten av aktivitetene og i hvilken grad personer i målgruppen deltar på flere aktiviteter. Enkelte vi har intervjuet problematiserer også begrunnelsen for å rapportere antall deltakere totalt og fordelt på ulike kategorier som alder, fysisk aktivitetsnivå, om deltakerne har nedsatt funksjonsevne og hvor mange etniske nordmenn og personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt.

Mulige løsninger. Man kan stille krav til rapportering av samlede aktivitetstimer (dvs. deltakere per aktivitet multiplisert på lengden på aktiviteten summert over alle aktiviteter) istedenfor, eller i tillegg til antall deltakere. Samlede aktivitetstimer gjennomført av personer med innvandrerbakgrunn vil gi et mer presist mål på aktiviteten tilskuddet har bidratt til enn det som rapporteres i dag. Det taler for at man ikke bare bør be om rapportering på aktivitetstimer totalt, men også andelen av aktivitetstimene som er gjennomført av personer med innvandrerbakgrunn. Svakheten ved å bruke antall aktivitetstimer er at størrelsen ikke sier noe om personene deltok på flere arrangementer (eksempelvis flere fisketurer) innenfor den samme aktiviteten eller deltok på flere aktiviteter. En supplerende indikator kan være at man summerer aktivitetstimer og deltakere på gjentakende arrangementer. Som vist i tabell 6.2 foreslår vi indikatoren 'Antall personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt på fem arrangementer eller mer'.

Basert på intervjuer av tilskuddsmottakere fra 2016 og 2017 har vi god grunn til å tro at tilskuddsmottakerne kan rapportere tall for antall aktivitetstimer og komme med anslag på hvor stor andel av aktivitetstimene som er gjennomført av personer med innvandrerbakgrunn. Rapportering på antall personer som har deltatt på fem arrangementer eller mer vil være vanskeligere for tilskuddsmottakerne, og for enkelte umulig. På denne bakgrunn foreslår vi at denne rapporteringen er valgfri. Isolert sett vil disse tre endringene bidra til at kravet til rapportering øker.

I lys av innspill fra intervjuene mener vi det også kan diskuteres i hvilken grad det er behov for at det rapporteres på antall deltakere totalt og fordelt på ulike kategorier som alder, fysisk aktivitetsnivå, om deltakerne har nedsatt

funksjonsevne og hvor mange etniske nordmenn og personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt. Vi foreslår derfor at Miljødirektoratet vurderer å fjerne rapporteringen på ulike kategorier av personer i målgruppen.

Samlet sett vil disse to endringene innebære både at rapporteringen spisses, gjennom at den blir mer anvendelig og tolkbar, samtidig som den forenkles. Tabell 6.2 konkretiserer vårt forslag til ny rapportering.

Tabell 6.2 Forslag til ny rapportering for organisert tur eller annen aktivitet som ikke er kurs eller opplæring

Indikator	Rapporteres i dag	Nytt forslag til rapp.
Deltakere med innvandrerbakgrunn	✓	✗
Deltakere med etnisk norsk bakgrunn	✓	✗
Deltakere med nedsatt funksjonsevne	✓	✗
Deltakere som er svært fysisk aktive	✓	✗
Deltakere som er moderat fysisk aktive	✓	✗
Deltakere som er lite fysisk aktive	✓	✗
Deltakere i aldersgruppen 0-12 år	✓	✗
Deltakere i aldersgruppen 13-19 år	✓	✗
Deltakere i aldersgruppen 20-66 år	✓	✗
Deltakere i aldersgruppen 67 år og eldre	✓	✗
Deltakere totalt	✓	✗
Totalt antall aktivitetstimer utløst av aktivitetene det er gitt tilskudd til	✗	✓
Andel av aktivitetstimer gjennomført av personer med innvandrerbakgrunn	✗	✓
Antall personer med innvandrerbakgrunn som har deltatt på fem arrangementer eller mer*	✗	✓

**Vi foreslår at denne rapporteringen er valgfri for tilskuddsmottaker, med bakgrunn i at flere tilskuddsmottakere forteller oss at dette er vanskelig og for enkelte umulig å rapportere.*

Konsekvenser. Konsekvensen av å redusere rapporteringen som i liten grad uttrykker måloppnåelse er økt kostnadseffektivitet av ordningen, særlig ved at tilskuddsmottakerne bruker mindre tid på å samle inn og rapportere informasjon som senere ikke blir anvendt for å forbedre måloppnåelsen. Ved å etablere entydige indikatorer knyttet til måloppnåelsen kan en få en mer presis forståelse av tilskuddsordningens måloppnåelse. Hvis de i søknaden også bes om å rapportere på forventninger av de samme størrelsene de senere skal rapportere, som gjøres i dag, har man også et bedre prioriteringsgrunnlag.

Bør det bli enda tydeligere hvem som kan søke?

Situasjon. Tilskuddsordningen kan sies å være en begrenset ordning i den forstand at det er strenge krav til hvem som kan søke. I henhold til forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn § 2, kan interkommunale friluftsråd og sentralledet i frivillige organisasjoner som er registrert i Enhetsregisteret, og som arbeider med aktivitetsfremmende tiltak for friluftsliv for personer med innvandrerbakgrunn, motta tilskudd. Organisasjonen må ha etablert lokallag og aktivitet i minimum to fylker. Denne begrensningen har i stor grad blitt misforstått i evalueringsperioden. Som vist i kapittel 5 utgjorde avviste og avslåtte søknader, som i all hovedsak består av avvisninger med bakgrunn i at søker ikke er sentral organisasjon, over 40 prosent av total søknadsinngang i evalueringsperioden. Tallene fra 2018 taler for at denne trenden er nedadgående. Det er sannsynligvis en følge av at Miljødirektoratet har tydeliggjort søkekriterier i det elektroniske søknadssenteret.

Problem. Avviste søknader påfører Miljødirektoratet en unødvendig tidsbruk. Det gjelder også de som misforstår søkekriteriene og søker, til tross for at en stor andel av dem er blitt oppfordret til å søke på tilskuddsordningen til friluftaktivitet.

Mulige løsninger. I løpet av evalueringen har vi identifisert at tilskuddsordningens nettside på www.miljodirektoratet.no (senest oppdatert i 2013) ikke informerer om kriteriene som må være oppfylt for å kunne motta tilskudd gjennom ordningen. På nettsiden informeres det også om konkrete tiltak som har fått støtte. Det kan være en kilde til misforståelser. Et tiltak som kan bidra til å redusere søknadene fra denne gruppen er å tydeliggjøre kravene som stilles til søkere på denne nettsiden, på samme måte som forbedringen i det elektroniske søknadssenteret. Et alternativt tiltak kan være at det legges til et spørsmål i øverst i søknadsskjemaet som må kvitteres ut for man kan fylle ut øvrige felt i søknadsskjemaet.

Konsekvenser. Kostnadene for gjennomføring av begge disse tiltakene er små, og høyst trolig langt mindre enn gevinsten ved færre feilsendte og avviste søknader. Tiltakene kan dermed bidra til å øke kostnadseffektiviteten ved ordningen.

Referanseliste

Bufdir (2018): *Regelverk for nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom*, 01/2018, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

IMDi (2018): *Tilskuddsordning for integreringsprosjekter i asylmottak i regi av frivillige organisasjoner*, Rundskriv 12/2018, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

Klima- og miljødepartementet (2014): *Forskrift om tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn*, Lovdata.

Klima- og miljødepartementet (2017): *Tilskuddsordninger for 2018*, Rundskriv T-1/1, Klima- og miljødepartementet.

Klima- og miljødepartementet (2018): *Handlingsplan for friluftsliv – natur som kilde til helse og livskvalitet*, Klima- og miljødepartementet.

Meld. St. 18 (2015-2016): *Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*, Klima- og miljødepartementet.

Prop 1. S (2017-2018): *Statsbudsjettet – for budsjettåret 2018*, Finansdepartementet.

SSB (2008): *Vestlig og ikke-vestlig – ord som ble for store og gikk ut på dato*, 8. oktober 2008, Statistisk sentralbyrå.

SSB (2014): *Levekårsundersøkelsen 2014 - Idrett og friluftsliv*, Statistisk sentralbyrå.

UDI (2018A): *177 aktiviteter for unge i mottak*, UDIs-nettsider, URL (per 10. desember 2018): <https://www.udi.no/aktuelt/177-aktiviteter-for-unge-i-mottak/>.

UDI (2018A): *24 millioner kroner til aktiviteter for barn i asylmottak*, UDIs-nettsider, URL (per 10. desember 2018): <https://www.udi.no/aktuelt/24-millioner-kroner-til-aktiviteter-for-barn-i-asylmottak/>.

Vedlegg 1 – Metodisk tilnærming

I dette vedlegget utdyper vi mer hvilke metoder som er benyttet i evalueringen. Det er i hovedsak benyttet en kombinasjon av kvalitative og kvantitative metoder i form av dokumentstudier og statistiske analyser basert på denne dokumentasjonen, dybdeintervjuer og en spørreundersøkelse. Det gjøres rede for de ulike metodene under.

Dokumentstudier. Dokumentstudiet innebærer å gå systematisk gjennom tilgjengelig skriftlig informasjon som er relevant for oppdraget. I dette prosjektet har dette hovedsakelig vært dokumenter knyttet til søknadsprosessen og tilsagnet. Dokumentstudiets hensikt har vært å skape en helhetlig oversikt over prosjektene og eventuelle resultater og effekter. Dokumentstudiet har også dannet et informasjonsgrunnlag ved utforming av intervjuguider og i bestemmelsen av fokusområdene for intervjuene. Vi har gått gjennom den relevante dokumentasjonen fra oppdragsgiver for alle prosjekter som har fått tilsagn. Dette har gitt oss en breddekompetanse om alle prosjektene og et godt grunnlag for videre analyser av prosjektene og ordningen. Videre har denne dokumentasjonen dannet utgangspunktet for statistiske analyser av tildelinger og kostnader.

Dybdeintervjuer. Intervjuene er benyttet for å innhente informasjon som ikke er tilgjengelig i skriftlige kilder, og til å nyansere og utdype allerede innhentet skriftlig informasjon. Det er også nødvendig å bruke flere kilder for å kvalitetssikre datafunnene. Dybdeintervjuene har vært semistrukturerte, i betydning av at vi både har bedt respondenten gi besvarelser i form av kvantitative størrelser og mer åpne resonnementer. Spørsmålene som ble stilt i intervjuene er dokumentert i vedlegg 3.

Samtaler med representanter for Miljødirektoratet. Det er også gjennomført samtaler med ansatte i Miljødirektoratet. I disse intervjuene har vi særlig kartlagt bakgrunnen for innretningen av ordningen og dagens organisering. I tillegg har vi fokusert på saksbehandling og hvordan Miljødirektoratet jobber med søknadsbehandling, interne prosedyrer for prioritering av søknader i forhold til tildelingskriterier, fastsettelse av tilskuddsbeløp samt rapportering.

Spørreundersøkelse. For å kunne kvantifisere resultatene og si noe representativt for hele prosjektporteføljen ble det sendt ut en spørreundersøkelse til alle tilskuddsmottakerne. Innholdet i spørreundersøkelsen er dokumentert i vedlegg 2.

Vedlegg 2 – Spørreundersøkelse til tilskuddsmottakere

V2.1. E-posten som ble sendt til tilskuddsmottakere

Hei,

Miljødirektoratet evaluerer tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn. Hovedformålet er å få et godt grunnlag for å vurdere tilskuddsordningens formålseffektivitet, foreslå forbedringer og vurdere om tilskuddsordningen fører til varig aktivitet og integrering. Menon Economics har fått i oppdrag å gjennomføre evalueringen. Denne spørreundersøkelsen gjennomføres som en del av evalueringsarbeidet. Miljødirektoratet oppfordrer derfor alle tidligere søkere til å bruke litt tid til å svare på undersøkelsen.

Spørreundersøkelsen er sendt til kontaktpersoner for de innvilgede søknadene i 2016 og 2017. Skjemaet bør fylles ut av den eller de som har best oversikt over søknadens innhold, aktivitetene som er utløst av tilskuddet og rapporteringen.

Enkelte spørsmål og svaralternativer passer kanskje ikke helt med din organisasjons situasjon. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i skjemaet. Vi setter pris på om du fyller ut spørreskjemaet så snart som mulig, senest innen fredag den 2. november. Det vil ta mellom 10 og 15 minutter å fylle ut spørreundersøkelsen.

Lenke til undersøkelsen: **[Lenke]**

Har du spørsmål vedrørende undersøkelsen kan du kontakte Simen Pedersen i Menon Economics på e-post: simen@menon.no eller på telefon 959 93 888.

Mange takk for at du deltar i undersøkelsen.

Med vennlig hilsen

Guri Enodd Hope

Økonomisjef, Miljødirektoratet

V2.1. Spørreskjema

1. Spørreundersøkelse til mottakere av Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn for 2016 og 2017

Informasjon om databehandling:

For å kunne gjennomføre evalueringen har Menon Economics behov for å samle inn personopplysninger fra deg. Det gjelder navn og telefonnummer til den personen som fyller ut skjemaet. Formålet er at vi ila. høsten

ønsker å intervju vedkommende. Disse personopplysningene vil slettes etter seks måneder, eventuelt før hvis respondenten ber om det.

Menon Economics GDPR-kontakt:

Hebe Brunvand

E-post: hebe@menon.no

Hvis du trykker på neste godtar du behandlingen av dine personopplysninger i henhold til informasjonen gitt over.

2. Spørreundersøkelse til mottakere av Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn for 2016 og 2017

Takk for at du tar deg tid til på svare på denne spørreundersøkelsen. Ved utfyllingen vil du kunne oppleve at enkelte spørsmål og svaralternativer ikke passer helt. Vi ber deg da svare så godt du kan ved å velge svaralternativer som ligger nærmest din egen oppfatning. Du kan også gi kommentarer og ekstra informasjon helt til slutt i skjemaet.

Anslått tid for å gjennomføre spørreundersøkelsen er 10-15 minutter. Lykke til!

3. Hvilken organisasjon representerer du?

4. Hvordan fikk organisasjonen du representerer vite om Tilskudd til friluftaktivitet for personer med innvandrerbakgrunn? (Oppgi gjerne flere svaralternativer)

- Fra andre organisasjoner
- Miljødirektoratets nettsider
- Vet ikke

På annen måte, spesifiser her:

5. Mener du/dere at søknadsprosessen og/eller søknadsskjemaet kan forenkles?

(Oppgi kun ett svar)

- Ja
- Nei - Gå til 7
- Vet ikke - Gå til 7

6. Hvordan kan søknadsprosessen og/eller søknadsskjemaet forenkles?

7. I hvilken grad mener du/dere prioriteringskriteriene er hensiktsmessige? Du kan lese mer om aktiviteter og tiltak som blir prioritert på Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter. (Oppgi kun ett svar)

- I veldig stor grad
- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt
- Vet ikke

8. I hvilken grad mener du/dere at kravet til rapportering er for omfattende? (Oppgi kun ett svar)

- I veldig stor grad
- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad - Gå til 10
- Ikke i det hele tatt - Gå til 10
- Vet ikke - Gå til 10

9. Hvordan mener du/dere at rapporteringen bør forenkles?

10. I fremtidige rapporteringer (eksempelvis i 2019), er det mulig for dere å rapportere... (Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja	Nei	Vet ikke
...totalt antall aktivitetstimer (sum timer over alle personer som har deltatt)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...totalt antall aktivitetstimer gjennomført av person med innvandrerbakgrunn (sum timer over alle personer som har deltatt)?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

11. Kan du angi hvor stor del av de samlede utgiftene din organisasjon fikk tilskudd for som fordeler seg på følgende kostnadskomponenter? (Oppgi tall i prosent slik at summen av hver kolonne er lik 100 prosent)

	For 2016	For 2017
Lønn i egen organisasjon	_____	_____
Lønn i underorganisasjon (hvis relevant)	_____	_____
Transport	_____	_____
Kjøp av enkelt utstyr (eksempelvis fiskestenger)	_____	_____
Kjøp av mat	_____	_____
Annet	_____	_____

12. Hadde aktiviteten/ene som din organisasjon fikk tilskudd til blitt realisert uten tilskudd fra Miljødirektoratet? (Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	Ja, med like mange deltakere og på samme tidspunkt	Ja, med like mange deltakere og på et senere tidspunkt	Ja, med færre deltakere, men til samme tidspunkt	Ja, med færre deltakere og på et senere tidspunkt	Nei	Vet ikke
For tilskudd mottatt i 2016	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
For tilskudd mottatt i 2017	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

13. Er aktiviteten/ene, som det ble gitt tilskudd til i 2016 og 2017, gjennomført i samme omfang som beskrevet i søknaden? (Oppgi kun ett svar)

- Ja, som i søknaden - Gå til 15
- Utvidet sammenlignet med søknaden - Gå til 15
- Nei, nedskalert sammenlignet med søknaden
- Vet ikke - Gå til 15

14. Hva er årsaken til at aktiviteten/-ene, som det ble gitt tilskudd til i 2016 og 2017, ikke er gjennomført som planlagt?

(Oppgi kun ett svar)

- Økte (uforutsette) kostnader
- Manglende finansiering
- Mindre interesse blant potensielle deltakere enn forventet
- Mindre frivillig innsats enn forventet

Annet, spesifiser her:

15. I hvilken grad vil du si at aktiviteten/-ene som det er mottatt tilskudd for i 2016 og 2017... (Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I veldig stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Vet ikke
...var lite ressurskrevende?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...var lett tilgjengelige for deltakerne?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...har bidratt til økt integrering av personer med innvandrer-	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

bakgrun
n?

...ble
gjenno
mført i
nærmilj
øet til
der
deltaker
ne bor?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

16. I hvilken grad vil du si at aktiviteten/-ene som det er mottatt tilskudd for i 2016 og 2017... (Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

I veldig stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Vet ikke
--------------------	-------------	-------------	--------------	----------------------	----------

...ble
gjenno
mført i
nærhet
til byer
og
tettsted
er?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

...har
bidratt
til økt
deltake
lse over
tid?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

...har
bidratt
til å
aktivise
re
persone
r som
ellers er
lite
fysisk
aktive?

<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

17. I hvilken grad vil du si at aktiviteten/-ene som det er mottatt tilskudd for i 2016 og 2017... (Oppgi kun ett svar pr. spørsmål)

	I veldig stor grad	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt	Vet ikke
...har bidratt til å aktivisere barn?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...har bidratt til å aktivisere ungdom?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
...har bidratt til å aktivisere barnefamilier?	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

18. Har du kommentarer til undersøkelsen, eller sitter på ytterligere informasjon du mener er relevant i denne sammenheng, er det fint om du noterer det ned her:

19. Navn til person som har svart på spørsmålene:

20. Telefonnummer til utfyller:

21. Trykk på "Avslutt" for å avslutte undersøkelsen!

Det var det hele. Takk for at du tok deg tid til å svare på spørsmålene!

Vedlegg 3 – Intervjuer av tilskuddsmottakere

V3.1 Informanter som er intervjuet

Organisasjon/virksomhet	Intervjutype og tidspunkt
Klima- og miljødepartementet	Fysisk intervju den 7. september 2018
Wild X	Fysisk møte 24. oktober 2018
Røde Kors	Fysisk møte 29. oktober 2018
Oslofjordens Friluftsråd	Fysisk møte 6. november 2018
Skiforeningen	Telefonmøte 6. november 2018
Naturvernforbundet	Fysisk møte 7. november 2018
KFUK-KFUM-speiderne	Telefonmøte 13. november 2018
Friluftsrådernes Landsforbund	Telefonmøte 13. november 2018
Norsk leirskoleforening	Telefonmøte 14. november 2018
Norsk skogmuseum / Det norske Skogselskap	Telefonmøte 14. november 2018
4H Norge	Telefonmøte 14. november 2018
Norsk biologforening	Telefonmøte 15. november 2018
Syklistenes Landsforening	Telefonmøte 15. november 2018
Norsk botanisk forening	Telefonmøte 15. november 2018
Norges fjellstyresamband	Fysisk møte 19. november 2018
Den Norske Turistforening	Telefonmøte 26. november 2018
Norges Jeger- og Fiskerforbund	Telefonmøte 26. november 2018
Norges Speiderforbund	Telefonmøte 27. november 2018
Norsk Friluftsliv	Telefonmøte 30. november 2018

V3.2 Intervjuguide til intervju med tilskuddsmottakere

Organisasjon:

Til stede:

Dato:

Om deltakere og prosjekt

- [Presentasjon av prosjektet og deltakere.]
- Kan du fortelle om prosjektet/prosjektene dere har søkt om tilskudd til gjennom ordningen?
 - Hva er ideen og formålet med prosjektet?
 - Har prosjektene mottatt annen støtte? (Eventuelt utdyp og for henholdsvis 2016 og 2017)
- Hvilke faktorer mener dere er av betydning for å bidra til varig aktivitet for, og integrering av, personer med innvandrerbakgrunn?

Oppfatning av tilskuddsordningen (prosess)

- Hva er deres oppfatning av søknadsprosessen?
 - Hva var spesielt vanskelig i søknadsprosessen?
 - Hvordan kan søknadsprosessen forbedres?
- Hva er deres oppfatning av tildelingsprosessen?

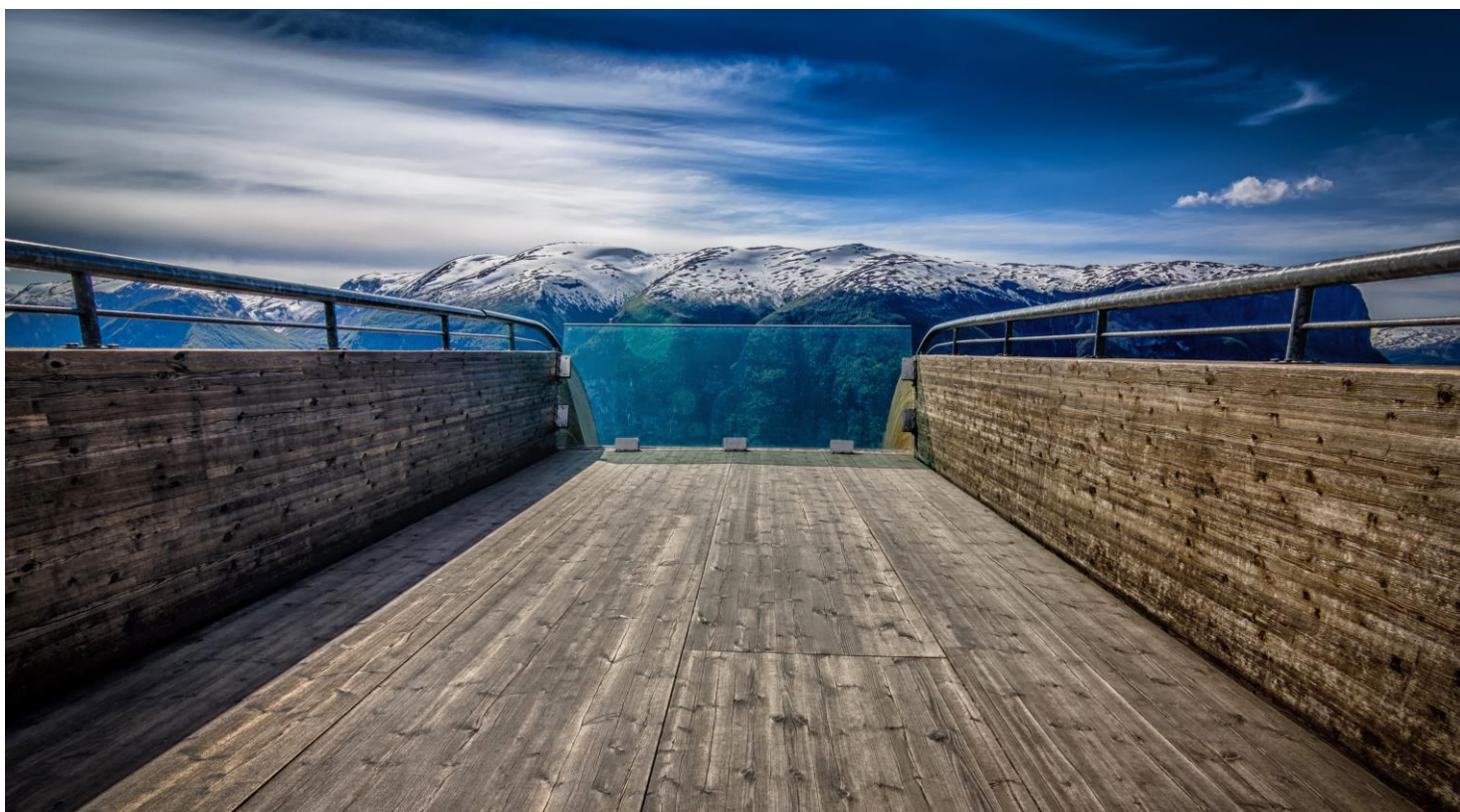
- Hvilke tildelingskriterier mener dere ville vært mest hensiktsmessige for å vurdere hvilke prosjekter som bør få tildelt midler?
- I hvilken grad mener dere kriteriene for tildeling er klare og hensiktsmessige?
- Mener dere at Miljødirektoratet bør prioritere midlene annerledes? Evt. hvordan og hvorfor?
- Har dere andre innspill til forbedring av tildelingsprosessen?
- Hva er deres oppfatning av prosessen for rapportering og oppfølging? [Stilles ikke til de som har fått avslag.]
 - Mener dere at kravene til rapportering og oppfølging bør endres? Evt. hvordan og hvorfor?

Effekter

- Hvilke effekter mener dere prosjektet har bidratt til på kort sikt?
 - Hvordan og i hvilken grad mener dere prosjektet/prosjektene har bidratt til disse effektene?
- Hvilke effekter mener dere tiltaket kan bidra til på lang sikt?
 - Hvordan og i hvilken grad mener dere prosjektet/prosjektene har bidratt til disse effektene?
 - I hvilken grad mener dere prosjektet (/tilskuddsordningen) bidrar til varig aktivitet for personer med innvandrerbakgrunn?
 - I hvilken grad mener dere prosjektet (/tilskuddsordningen) bidrar til økt integrering av personer med innvandrerbakgrunn?
- Hva mener dere utfallet ville blitt dersom dere ikke fikk tilskuddsmidlene / fikk tildelt tilskudd i mindre omfang?
 - I hvilken grad ville prosjektet/prosjektene blitt gjennomført uten støtte fra tilskuddsordningen?
 - Hvordan tror dere det ville påvirket aktivitetsnivå og integrering?
- Har dere fått tilskudd eller annen støtte til prosjektet/prosjektene gjennom andre ordninger?

Annet

- Har dere innspill til hvordan tilskuddsordningen kan forbedres?
- [Konkrete oppfølgingsspørsmål basert på besvarelse av spørreundersøkelse.]



Menon Economics analyserer økonomiske problemstillinger og gir råd til bedrifter, organisasjoner og myndigheter. Vi er et medarbeidereiet konsultentselskap som opererer i grenseflatene mellom økonomi, politikk og marked. Menon kombinerer samfunns- og bedriftsøkonomisk kompetanse innenfor fagfelt som samfunnsøkonomisk lønnsomhet, verdsetting, nærings- og konkurranseøkonomi, strategi, finans og organisasjonsdesign. Vi benytter forskningsbaserte metoder i våre analyser og jobber tett med ledende akademiske miljøer innenfor de fleste fagfelt. Alle offentlige rapporter fra Menon er tilgjengelige på vår hjemmeside www.menon.no.

+47 909 90 102 | post@menon.no | Sørkedalsveien 10 B, 0369 Oslo | menon.no